

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 3 - 2008

God sommer

– med Jomfru Marias blomster s. 12

BILDE AV EN "FORGLEMMEGEI" – LAT.: MYOSOTIS ("MUSØRE"), EN FLERÅRIG BLOMST I RUBLADFAMILJEN. FOTO: PETER BJERKE

Den totalitære ideologi

NORGE HAR FÅTT ny og kjønnsnøytral ekteskapslov. Dette innebærer at to personer av samme kjønn nå kan inngå ekteskap, at homofile får samme rett til å adoptere som heterofile og at lesbiske har lik rett til assistert befruktning som heterofile kvinner. At en sekulær stat som Norge velger å definere en lov på en sekulær forståelse av hva et ekteskap er, er i grunnen ikke overraskende. I et demokratisk samfunn er det flertallet som får gjennomslagskraft, og slik må det prinsipielt sett være. Den katolske kirke opponerer mot og ser med bekymring på konsekvensene av denne type normoppløsende lovgivning, og i fremtiden vil nok Kirken i stadig flere spørsmål komme på kollisjonskurs med den politiske opinion. Utviklingen er imidlertid en konsekvens av at det kristne Europa har sviktet, og sådan må Kirken også møte utfordringene som følger. Slik fungerer demokratiet "fair".

Den nye ekteskapsloven gir fremdeles unntak for trossamfunn, og selvsagt rokker ikke en sivil lov ved Kirkens liv og lære. Like fullt gir det oss uoverskuelige utfordringer – og den største er lovgivningens normative konsekvens. Den kristne oppdragelse av barn og unge blir svært mye vanskeligere når Kirken ikke får "drahjelp" fra myndighetene i formidlingen av ekteskapet som en pakt mellom en mann og en kvinne. Dette vil koste, men Kirken har bestått i 2000 år. Den har maktet å møte enhver tidsepokes særskilte utfordringer og har sågar en tendens til å vokse i motgangstider.

Personlig frykter jeg på ingen måte utfordringen fra et stadig mer pluralistisk samfunn. Den er spennende og nødvendig. Jeg frykter heller ikke nevneverdig at den politiske opinion baserer seg på et moderne og sekulært verdigrunnlag. Formidlingen av alternativet er det vi som må stå for, og som kristne i Europa må vi begynne med å vekke oss selv – så vi ikke sovner i konformitet, behagelighet og velstand (det farlige med sekularismen er nemlig først og fremst at den smyger seg sakte men sikkert inn i hver enkelt av oss).

Kirken kan leve vel med en sekulær stat – så sant den reelt sett anerkjenner den pluralistiske virkelighet – og i dagens multikulturelle Europa er det vanskelig å se for seg en annen fungerende modell enn dette. Den politiske tendensen i Norge i dag går imidlertid i retning av en sekulær stat som samtidig søker *ensretting*. Man baserer seg på et *overstyrende* verdigrunnlag og påberoper seg retten til med loven i hånd å definere hva som er "spiselig" religion og religionsutøvelse.

Tendensen avsløres sist i Barne- og likestillingsdepartementets offentlige utredning "Kvinner og homofile i trossamfunn" (NOU 2008:1), hvor man foreslår å fjerne den generelle unntaksadgangen for trossamfunn i likestillings- og arbeidsmiljøloven. Vel å merke foreslås det at trossamfunn fremdeles skal ha adgang til unntak for religiøst begrunnede og forkynnende stillinger – for eksempel prester, diakoner og religionslærere.

Utvalget ønsker imidlertid å frata trossamfunnene retten til selv å definere nødvendige kriterier for øvrige ansettelser – det være seg matematikklærere, vaktmestere eller økonomer. Det kan derved bli definert som et lovbrudd om trossamfunnene velger å ikke ansette en faglig kvalifisert søker som stiller seg utenfor Kirkens etiske rammer. Utredningens særskilte fokus på homofili er i denne sammenheng irrelevant. Det sentrale spørsmål er trossamfunnenes rett til selv å definere om og når man ønsker å sette særskilte krav til ansatte.

Mer urovekkende enn selve lovforslaget er imidlertid den holdning som skinner igjennom utredningen. Den grunnleggende taktikken synes å være hvor mye man kan innskrenke trossamfunnenes autonomi og samtidig ikke anklages for å krenke menneskerettighetene. Man kan være så enig eller uenig med det enkelte trossamfunn som man bare vil – men det er trosfrihetens kjerne at myndighetene ikke med loven i hånd griper inn i de indre anliggender og definerer hva som er viktig og nødvendig. At den norske stat beveger seg i denne retning – *det* kan ikke i demokratiets og menneskerettighetenes navn aksepteres. Da handler det ikke lenger om legitime meningsforskjeller og demokratiske avgjørelser – men om ren og skjær krenkelse av religionsfriheten. Da blir ideologien totalitær. Og historien burde ha lært oss at det sjelden er et vellykket prosjekt.

KD

BRØEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bisperåd.
Nr. 3. 2008 Årg. 49. ISSN 0804-9297
Oslo katolske bispedømme Tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristina Solum (KS) Tlf.: 23 21 95 03

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaktør:
Kristine Dingstad (KD)

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

Forsiden:
Bilde av en "forglemmegei"
– Myosotis ("musøre").
En flerårig blomst i rublad-familien. Foto: Peter Bjerke

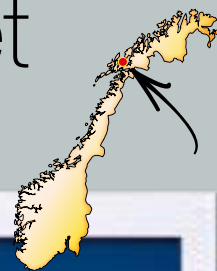
Trykk: JMS Mediasystem AS
Opplag: 28.300

Gaver til Broen fra utlandet:
DnB Nor Bank ASA
Postadresse
0021 Oslo

BIC: DNBANOKKXXX
IBAN: NO0416022553767

St. Sunnivas kirkes menighet

– Harstad

St. Sunniva kirkes menighet i Harstad er en mellomstor menighet etter nordnorske forhold, men objektivt sett er det nok en liten menighet. Antall katolikker i menigheten passerte i år 200 personer, og menigheten dekker nordvestre del av Nordland og sørvestre del av Troms fylker. Sognet ble opprettet i 1897 som det tredje i Nord-Norge, det første sør for Tromsø.

Kirken og prestegården (Foto: Tadeusz Furman).

ENDA ELDRE ER SOGNEKIRKEN som ble bygd allerede i 1893, kirken som bokstavelig talt ble "saget i to". I utgangspunktet var den kun et lite kapell som fort ble for trangt selv for den lille menigheten. I 1968 kunne bispedømmet kjøpe kirketomta som inntil da var festet. Prisen for tomta var kun kr. 750,-. En pris som man ellers ville ikke fått, men den var nevnt i dokumenter fra 1889, og selv kommunale myndigheter måtte vike for dokumentets gyldighet også 79 år senere. I 1970-årene kunne man endelig utvide kirken. Utvidelsen av kirken skjedde nettopp ved å sage den i to og bygge en ny del mellom de opprinnelige delene. Arbeidet ga atskillig større plass for menigheten i kirkerommet. Foreningen av det gamle og det nye ble svært vellykket. Til tross for at man ikke "skjulte" forskjellene, danner det et kirkerom med fin stemning. Kirkerommet er enkelt utsmykket med kors og alterteppe på alterveggen, og ellers statuer av Jomfru Maria, den hellige Josef og den hellige Sunniva. Det er ca. 80 sitteplasser i kirken. Da den ble bygd lå den utenfor byen uten noen bebyggelse rundt. I dag "forsvinner"

kirken blant bygningene rundt, og den kan ikke ses på avstand siden den ikke er spesielt høy. Har man problemer med å finne den, skal man følge riksvei 83 som går gjennom Harstad og som kirken ligger ved. Nå venter menigheten på å få på plass glassmalerier med bilder fra legenden om den hellige Sunniva. Disse vil fremheve kirkens vernehelgen i utsmykningen og bringe med seg et rikelig fargespill.

Menigheten er på mange måter typisk: Stort areal, utfordringer med katolikker som bor spredt, Messer på filialsteder. Det er fast månedlig messebesøk på Myre og i tillegg mindre regelmessig på Sortland. I sin tid var menigheten velsignet med St. Elisabethsøstrene og deres kloster i byen. Dessverre måtte søstrene avslutte sin virksomhet her. Fra 1932 ble sognet betjent av prester fra kongregasjonen Misjonærene av den hellige Familie / MSF. De overtok arbeidet i menigheten samme år de kom for å jobbe i Nord-Norge. Det var da Tromsø stift, det nordnorske bispedømmet ble til.

Blant det som er særegent for menigheten, kan man peke på at det er én

av kun to menigheter i Norge som er oppkalt etter den hellige Sunniva (den andre er i Molde). Det pastorale arbeidet i menigheten er basert på tradisjonelle/alminnelige elementer. For det første feires den hellige messe alle dager så fremt presten er i byen. I tillegg kommer andakter som tilbedelse av altersakramentet på første fredager, periodisk felles rosenkrans eller bønn med litanier. Religionsundervisning er også gjenopptatt. Dette gjennomføres som samlinger for barn hvert kvartal, i form av undervisning, verksted, lek og mat.

I menighetens liv har det også funnet sted fast feiring av den hellige messe på spansk to ganger i året, på polsk månedlig (sognepresten er polsk) og inntil nå også på engelsk ved en filipinsk prest en gang i året.

Det råder en god stemning blant kirkegjengere, med åpenhet og vilje til å stille opp.

Velkommen til oss!

P. Mirek Ksiazek MSF

Verdig død, verdig liv

Et intervju med leder for Pleietjenesten i Fransiskushjelpen, Oslo.

I snart 20 år har Øyunn Granerud hatt daglig omgang med alvorlig syke og døende mennesker og deres pårørende. Nærmere ti år på Radiumhospitalet, fem år i psykiatrien med alvorlig syke og de siste fire årene i Fransiskushjelpens pleietjeneste, hvorav de to siste som leder for denne.

DER ADMINISTRERER HUN 25 ANSATTE

og er med på å legge opp et helhetlig pleie tilbud for de mange som henvender seg til Fransiskushjelpen når de ønsker å dø hjemme. Det er sjelden vanskelig å få medarbeidere i Fransiskushjelpen i tale. De er engasjerte og villige til å dele med deg av sine erfaringer. Så også Øyunn Granerud:

Øyunn Granerud, Leder av Pleietjenesten.

– Pleietjenesten i Fransiskushjelpen utgjør én av tre seksjoner. Den andre er frivillighetstjenesten, som omfatter besøks- og sorgtjeneste, den tredje og nyeste er Gatetjenesten, som omfatter Fratello og Sykepleie på hjul. Deres virkeområde er i hovedsak rettet mot narkomane og prostituerte, mennesker som ikke så lett oppsøker det vanlige helseapparatet. Det fine her er at vi kan benytte oss av ekspertisen og erfaringen til så mange engasjerte medarbeidere med så ulike bakgrunn. En bærende idé i vår virksomhet er at vi skal legge opp til pleie i samarbeid med både pasient og pårørende, og da kan vi dra veksler på besøkstjenesten i tillegg til pleietjenestens egne ressurser.

I gangen henger bilder av Brita Paus og p. Johan Castricum OFM, de to drivkreftene bak Fransiskushjelpen, som virkelig begynte i det små. De så behovet for en katolsk hjelpeorganisasjon som skulle ha som formål å hjelpe dem som trengte det og prøve å aktivisere de troende i nestekjærlig-

het. Dette var i oktober 1956. Arbeidet, som i utgangspunktet var basert på frivillighet, vokste gradvis i omfang, og skulle bli en pioner innenfor hjemmetjenester og hjemmesykepleie, og et såre nødvendig og viktig tilskudd til kommunale tjenester i Oslo.

Fra midten av 1970-tallet vokste den virksomhet frem som i ganske særlig grad forbindes med Fransiskushjelpen: Omsorgen for alvorlig syke og døende. Fransiskushjelpen er den første organisasjon i Norge som gikk i gang med ambulant lindrende behandling. Når ingenting mer kunne gjøres, viste Fransiskushjelpen at det nettopp kunne gjøres mye mer: Symptomer kunne lindres, pårørende kunne avlastes, hjelpemidler kunne skaffes, pasienter kunne bli tryggere.

I dag er det altså 25 ansatte i pleietjenesten i tillegg til en del frivillige, og de besitter bred kompetanse: Spesiell kompetanse innen kreftsykepleie, psykiatri, flerkulturell omsorg og etikk. Det er ikke bare kristne nordmenn

som nyter godt av tjenestene. Fransiskushjelpen hjelper der det trengs uavhengig av tro og livssyn, etnisk og kulturell bakgrunn.

Pleietjenestens leder er selv medlem av Human-etisk forbund. En organisasjon som gjennom flere år har arbeidet for å gjøre eutanasi, "retten til en verdig død" (til dødshjelp), til en kampsak. Noe lederen går sterkt imot. I flere artikler har hun tatt til motmæle mot rådende tendenser i sitt eget forbund. Og i et debattinnlegg i "Fri tanke", mars 2008, "Verdig død eller verdig liv?", diskuterer hun spørsmålet om verdighet og hva som gir et menneske verdi i vårt samfunn.

– Debatten blir for snever når det fokuseres ensidig på menneskets autonomi, dets uavhengighet og frihet til å bestemme over seg selv. Ofte trekkes det frem eksempler på situasjoner der mennesker ikke lenger kan styre kroppens funksjoner, må ha hjelp til å spise, gå på do, ja, blir hjelpetrenende. Men det finnes ikke uverdige

liv! Jeg kan gå med på at det finnes eksempler på uverdige situasjoner der pleietrengende ikke får den hjelpen de har bruk for, og det er uverdige, men menneskelivet er ikke uverdige.

– Så spørsmålet er: Hva gjør vi for å skape verdige situasjoner?

Det finnes eksempler på uverdige situasjoner der pleietrengende ikke får den hjelpen de har bruk for, men menneskelivet er ikke uverdige.

– Ja, det er nettopp det. Jeg frykter debatten om eutanasi slik den nå føres, fordi den så lett kvalifiserer hjelptrengende og avhengige menneskers liv som uverdige. Det er det sterke, uavhengige, selvbestemmende menneske som er idealet i vårt samfunn, og det er mye godt å si om det, men det må ikke være slik at det blir synonymt med verdighet.

– Hele autonomi-begrepet er problematisk. For hvor frie er vi egentlig, og hvordan kan vi være sikre på at det

ryker skårer veldig lavt. Lavest står arbeidet med gamle og pleietrengende mennesker. Det virker som om det gjenspeiler holdningene også på et høyere nivå. Geriatri (læren om alderssykdommer og behandling av gamle) har visst ikke særlig prestisje hva forskning angår heller?

– Nei, det kan virke slik, og det er veldig synd og helt galt. For faglig sett er eldreomsorg utrolig utfordrende, og veldig spennende, faktisk. Ofte er det jo sammensatte diagnoser som krever stor kompetanse, og selv når "alt håp er ute", ja kanskje nettopp da, er det masse å gjøre! Skape en god og trygg tilværelse for pasient og pårørende, profesjonell pleie, smertelindring, avlastning for pårørende, tilby samtaler, og fremfor alt å ha tid – som er en av de viktigste verdiene i Fransiskushjelpen. Og denne undersøkelsen

Hvor frie er vi egentlig, og hvordan kan vi være sikre på at det er pasientens egentlige vilje?

er pasientens egentlige vilje, som ikke er påvirket av hensynet til pårørende, redselen for å være til bry og så videre. Og ofte er både depresjoner og psykiske lidelser inne i bildet. Hvor fri er man da? Premissene i all terminal pleie må være å lindre, ikke å ta liv, sier hun, og viser til en undersøkelse i Nederland (1992) som har legalisert eutanasi, og hvor det fremgår at 95 % av de som ber om eutanasi ikke begrunner det med smerter, men med andre typer lidelse. Vi har både lindring og, når det ikke nytter, sedering (legge pasienten i kontrollert koma). Selv en ihuga tilhenger av eutanasi, den nederlandske anestesilegen Pieter Admiral, hevder at smerteargumentet er ubrukelig.

– I en nylig publisert undersøkelse (Vårt land, 21.05.2008) om norsk ungdoms preferanser når det gjelder yrkesvalg, fremkommer det at pleie- og omsorgs-

du refererer til belyser nettopp noe av det jeg oppfatter som farene ved debatten om eutanasi slik den føres. Vi trenger en mye større debatt, en utvidet verdidebatt, hvor vi spør hva som gir verdi i vårt samfunn i dag. Det kan virke som om det er et mål å ha regien på sitt eget liv fra A til Å. Men slik er det ikke – vårt liv er en prosess fra avhengighet til avhengighet, og det er ikke noe umenneskelig i det – tvert imot. Det er helt normalt. Vi er relasjonelle vesener. I stedet for å ty til eutanasi når vi har smerter og blir hjelptrengende, så bør vi spørre oss hva slags samfunn vi egentlig ønsker. Det er til syvende og sist det spørsmålet dreier seg om.

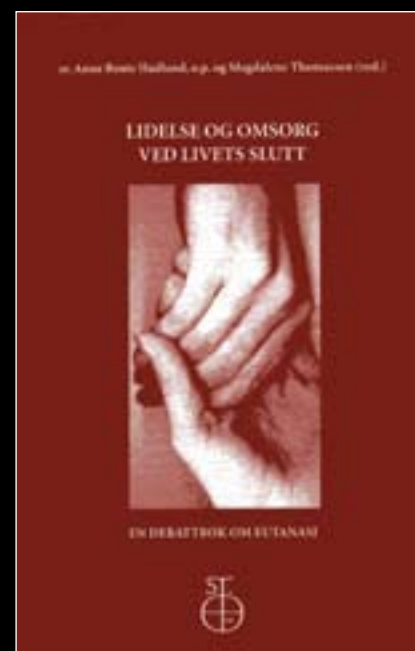
ABH

Fransiskushjelpen

Stiftelsen Fransiskushjelpen (www.fransiskushjelpen.no) er en diakonal organisasjon knyttet til Fransiskanerordenen i Den katolske kirke.

Tjenestene er åpne for alle uansett livssyn. Da Fransiskushjelpen startet i 1956, var alle medarbeidere engasjert på frivillig basis. Etter mange års utvikling består Fransiskushjelpen av både ansatte og frivillige. Tjenestene er gratis for den enkelte. Stiftelsen drives av offentlig støtte, private gaver og frivillig innsats.

Anbefalt lesning:

Anne Bente Hadland (OP) og
Magdalene Thomassen (red.)

Lidelse og omsorg ved livets slutt

St. Olav Forlag 2003

Den direkte foranledning til denne boken var hyrdebrevet fra Nordens katolske biskoper – Omsorg for livet – som ble offentliggjort i februar 2002. Hyrdebrevet omhandler behandling og pleie i livets slutfase, derunder problemet eutanasi.

Katolske studier

– Hva og hvorfor?

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) i Oslo tilbyr nå et studieløp i katolsk teologi. Studieprogrammene er et resultat av MFs ønske om å tjene aktuelle kirkelige behov i Norge på tvers av konfesjonsgrenser. Flere katolikker har siden oppstarten høsten 2005 tatt enkeltemner eller fulgt studieløpet på MF, og det meste av undervisningen ved St. Eystein presteseminar foregår i regi av MF. Hvordan er det å være katolsk student ved MF? Og hvorfor studere katolsk teologi? Broen tok en prat med et utvalg engasjerte MF-ere.

Kan dere fortelle litt om hvorfor dere studerer på MF?

Heidi: Jeg begynte i 2003 og skulle egentlig bare ta ett semester bibelsk gresk, men etterpå var jeg rett og slett hekta på MF, så da tok jeg fortsettelseskurset i gresk, og så kom jeg meg bare aldri bort herfra.

Alle: Ja, vi kjenner oss igjen. (latter)

Heidi: Ja, fordi dette kurset var veldig bra og studiemiljøet var veldig godt ... Nå er jeg på master i teologi.

Alexander: Jeg kom inn på Cand. Theol på MF, som var på førstevalget mitt. Det viste seg at det passet ganske bra, siden jeg to år senere begynte på St. Eystein Presteseminar, og mesteparten av prestestudiene foregår her. Jeg følger et katolsk studieløp, og jeg er jo en av de første som gjør det, så du kan si: Veien blir til mens man går. Det har vært en del endringer i det katolske opplegget. MF er jo fleksible når det gjelder å tilrettelegge, det er

en av de tingene de er ekstremt gode på her, å imøtekomme studentenes individuelle behov.

Sigurd: Jeg er stipendiat ved MF nå, men studerte her på 90-tallet som høykirkelig lutheraner. Jeg tilhørte et studiemiljø som var sterkt kritisk til utviklingen i Den norske kirke og ofte i opposisjon til MF. Det var en krevende tid.

Samtidig oppdaget jeg heldigvis også ortodoks og katolsk teologi, og noen år etter at jeg var ferdigutdannet teolog, konverterte jeg. Jeg opplever det mye mer avslappende å være på MF som katolikk, fordi jeg har et trygt kirkelig fotfeste selv, og jeg opplever at MF nå har en stor raushet i forhold til oss som katolske ansatte og studenter og en veldig åpen økumenisk holdning.

Gyda: Jeg begynte på MF i 2007, da tok jeg to katolske emner, som en fordypning innenfor katolsk tro og trosliv. Jeg fant ut at det var et hyggelig sted å studere, at det var veldig lav terskel i forhold til kontakt med professorene. Siden jeg har kunsthistorie og kristendomskunnskap som bakgrunn fra universitetet, bestemte jeg meg da for å ta mastergrad i kirkehistorie, med kunsthistorisk vinkling. Jeg mener at den idéhistoriske og teologiske forankringen er helt fundamental for forståelse av kunsten.

Sara: Jeg går egentlig på musikkhøyskolen og tar Bachelor i kirkemusikk, og i tillegg jobber jeg som organist i St. Hallvard kirke. Jeg hadde lyst til å

Fra v.: Alexander Golding, Heidi Øyma, Sigurd Hareide, Gyda Bergby. Foran: Sara Strazynski. Foto:KS.

ta fag på MF ved siden av, for å lære om katolsk teologi. Først og fremst for å gjøre en bedre tjeneste som organist, for kirkemusikk på musikkhøyskolen er veldig luthersk vinklet. Jeg mener at for å gjøre en tjeneste best mulig, må jeg ha oversikt.

Det første katolske kurset kom i 2005; er det flere som er representert på "det nye MF"?

Sigurd: Det er ikke slik at det katolske står i en særstilling; det har vært et større bilde, hvor MF på en måte har reorientert seg litt fra å være veldig konfesjonelt enhetlig til at man har fått studenter fra forskjellige konfesjoner, og etter hvert har man lagt til rette for studier knyttet til forskjellige konfesjoner: pentekostale (pinsevenner) studier, metodistiske studier og studier i Frelsesarmeens teologi.

Heidi: Og de pentekostale er desidert den største gruppen av ikke-lutherske studenter.

Sigurd: Men det er de faglige kravene som teller, og vi ansatte får undervise i forskjellige emner, det er ikke noen restriksjoner på det området. Selv har jeg som kirke- og liturgihistoriker undervist i både pentekostale studier og reformatorisk teologi.

Heidi: Men denne økumeniske åpenheten betyr jo ikke at MF har mistet sin lutherske forankring.

Sigurd: MFs tradisjon er at teologi skal studeres i en kirkelig kontekst. Tradisjonelt, så har jo det vært Den norske kirkes kontekst. Men i den økumeniske nyorienteringen har man åpnet for at alle studenter skal få lov til å studere teologi i sin kirkes kontekst, slik at katolske studenter får studere teologi fra et katolsk perspektiv osv.

Hva ser dere for dere at dere kan bruke MF-studiene deres til?

Gyda: Fortsette å undervise i videregående, for mitt vedkommende.

Sara: Før var jo jobben som kirkeorganist en oppgave ikke alle kunne få! Det er blitt litt utflytende nå, men jeg føler at jeg må ta det ansvaret.

Heidi: Det er få stillinger i Den katolske kirke i Norge, men det er et stort behov for teologisk kunnskap og folk som kjenner en norsk kirkelig kontekst. Det får du her, veldig mye gratis, fordi du blir kjent med folk og hører hvordan de gjør ting.

Gyda: Jeg har vært med i et økumenisk samarbeid på Nesodden, og kommer til å drive videre med det. Og jeg kommer absolutt til å bruke de katolske emnene herfra i oppbyggingen av et eget kapelldistrikt der ute.

Alexander: Også må man jo ha som et mål at også Den katolske kirke i Norge, etter hvert som den vokser og blir større, prøver å få inn litt flere lekfolk i lønnede stillinger rundt omkring.

Sara: Til høsten kommer det dessuten et nytt emne her, for lærere fra katolske skoler, som sikkert har veldig god bruk for slik kunnskap.

Sigurd: Man får jo også stor kompetanse for skolens religionsundervisning,

både i videregående og på barne-skolen.

Heidi: Med hensyn til konvertittundervisning, så finnes det en del spørsmål som folk stiller hvis de kommer fra en litt bevisst kristen bakgrunn i Norge. For eksempel relatert til Mariafromhet og helgenfromhet. Og hvis det er presten som har undervisning og han har hele sin bakgrunn fra utlandet, så er det ikke sikkert han vet hvorfor disse spørsmålene stilles. Og hvis en ikke forstår spørsmålene, så kan en heller ikke gi gode svar.

Sara: Hvis alle er bevisst på sin lære som katolikk og står for det samme, så vitner jo det om at det er en enhet i Kirken.

Alexander: De katolske emnene man tar her, kan jo i stor grad integreres i andre studier. Enten det måtte være historie, musikk eller annet.

Er disse studiene noe dere ville anbefale katolikker generelt, og i så fall, trenger man noen forkunnskaper?

Heidi: Du trenger jo de forkunnskapene man må ha for å begynne på et universitet eller en høyskole. Altså artium eller tilsvarende.

Sigurd: Jeg merker at pinsevennene har mer tradisjon for å dra på konferanser og utdanne seg teologisk enn den alminnelige katolikk. Jeg tror vi har noe å lære her.

Sara: Siden katolikker er vant til at man skal ha katekese fra man er ung, tenker man kanskje at det er nok og så lar man være å gå videre fordi man har de grunnleggende kunnskapene.

Gyda: Man blir mer bevisst på troen og troshistorien når man møter innspill fra andre studenter og lærere med et annet trosgrunnlag, så det er jo hele tiden snakk om en bevisstgjøring, ved siden av en ren læretid.

Alexander: Det er jo det som er fint med MF. Altså at på MF som teologisk institusjon, har man også rom for troen. Man kan ikke bli teolog, eller i hvert fall ikke en katolsk teolog i riktig forstand, hvis man ikke også er troende. Og det har man i stor grad

åpning for her. Det er greit å være troende og student.

Gyda: Og der spiller jo kantinen en rolle, hvor ethvert emne kan diskuteres åpent. Og gjerne med deltagere fra alle grupper.

Alexander: Ja, "kantineteologi" er et kjent begrep!

Heidi: Men hvis man kommer hit og tenker at det er en sånn slags fortsettelse av katekesen eller søndags-skolen, så er det en veldig annerledes opplevelse, for det er en akademisk tilnærming, og du skal kunne ta et skritt tilbake og analysere det fra forskjellige vinkler og forstå forskjellige tolkninger.

Sara: På mitt studium er det bare en til som er katolikk, sr. Faustina fra Elisabethsøstrene. Og da får man spørsmål fra dem som viser at de har – om ikke fordommer, så i alle fall påstander eller meninger om Den katolske kirke på et grunnlag som nok er litt overfladisk. Hvis de hadde fordypet seg i det de snakker om, hadde de kanskje hatt et annet synspunkt. Derfor er det relevant å ha denne kunnskapen. Og også andre veien, jeg merker at jeg vet fint lite om de andre.

Kan dere si litt generelt om hvorfor det er viktig å ha et tilbud om å studere katolsk teologi i Norge?

Alexander: Den katolske kirke kommer jo til å bli, tror jeg, en viktig kristen premissleverandør i Norge. Vi blir større og sterkere, og jeg tror at det da er viktig at det finnes katolikker i Norge som kan noe om katolisismen og om teologi. Og da trenger man lekfolk med peiling, og man trenger også gode katolske prester som kanskje har en forankring i Norge.

Gyda: Med den situasjonen vi hadde før, med norske prester utdannet ute, fikk du en annen type impuls i forhold til det å skape en tradisjon her i landet.

Heidi: Jeg tror det er viktig at vi som katolikker i Norge ikke blir for triumferende i forhold til resten av den kirkelige virkeligheten, men tenker på at Norge har 1000 år med kristen historie og 500 av dem er protestantiske,

og det var ikke bare mørke. Det er veldig mye heroisme og dyp inderlig tro i norsk lutherdom, og det må vi ha respekt for.

Alexander: Det har tross alt vært et av de dypere religiøse landene i Europa. Helt fra middelalderen har vi jo hatt dette, Nidarosdomen var Europas tredje største pilegrimsmål.

Heidi: Og det har vært store protestantiske vekkelser, sånn som rundt Hans Nielsen Hauge, og tenk på den fantastiske salmetradisjonen, som nesten utelukkende er protestantisk.

Gyda: De katolske tradisjonene hang veldig lenge igjen landet, i og med at man ikke hadde protestantiske prester å sette inn. Eller bøker; mange var dessuten analfabeter. Men dette burde jo Sigurd fortelle om, for det er jo det han skriver om.

Sigurd: Ja, jeg skriver om innføringen av den lutherske gudstjenesten i Norge; altså om overgangen fra det

katolske til luthersk gudstjeneste. Det at jeg får drive med et sånt emne, er jo også et eksempel på MFs økumeniske raushet.

Gyda: At det belyses fra begge sider, er kjempeviktig.

Sigurd: Ja, det er klart; jeg stiller nok andre spørsmål enn en del av de lutherske forskerne før meg har gjort. Men jeg tror det å studere teologi og kristendom i et økumenisk fellesskap, er veldig viktig for alle aktører. Med vår historiske forankring og universelle tradisjon, har vi mye å bidra med, men samtidig mye å lære.

Alexander: Altså, det er ting de andre kristne er mye flinkere på.

Heidi: F. eks. personlig bibellesing.

Sigurd: Og vi står overfor mange av de samme utfordringene. Fra en katolsk posisjon er det lett å kritisere en ukritisk folkekirke-tenkning som finnes i alle fall i deler av Den norske kirke.

Men vi har veldig store utfordringer når det gjelder trosleveringen selv, vil jeg si.

Så det er en styrke å kjenne de andre?

Heidi: Mange blir jo faktisk ganske mye mer økumenisk innstilt av å gå her.

Alexander: Jeg vet ikke om jeg kan si at jeg er blitt "mer økumenisk". Men du lærer å kjenne de andre. Du ser deres svakheter, og du får en personlig relasjon til mennesker. Du lærer å respektere det de står for og møte dem der de er, ikke der du tror de er. Det gjelder sikkert den andre veien også. I Den katolske kirke i Norge har vi jo ofte hatt en stigmatisering av lutheranere, og det er veldig skummelt. For å kunne drive en dialog med noen, må man vite hvem de er og hva de mener.

Foto: KS

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKADEMIET

Det teologiske Menighetsfakultet er en vitenskapelig høyskole og landets største teologiske utdanningsinstitusjon med over 900 studenter. MF tilbyr bachelor- og masterprogrammer som gir kompetanse for arbeid i kirke, skole og samfunn, samt et eget PhD-program innenfor fagområdene teologi og kristendomsstudier. MF har et bredt forskningsmiljø både nasjonalt og internasjonalt.

mf.no/katolsk

VURDERER DU KATOLSK STUDIER? 2008/2009

Ønsker du en faglig fordypning i katolsk tro? Det teologiske Menighetsfakultet (MF) tilbyr flere emner innenfor katolske studier. Emnene kan tas på fulltid eller deltid:

INNFORING I KATOLSK FUNDAMENTALTEOLOGI OG DOGMATIKK (KAT131) - 10 stp. *Undervises høsten 2008.* Emnet gir en systematisk innføring på bachelornivå i katolsk fundamentalteologi og dogmatikk, og noe kon-silhistorie. Undervises av bl.a. Maria Junttila.

KRISTENDOMSKUNNSKAP – KATOLSK LÆREPLAN (KAT136) - 15 stp. *Undervises høsten 2008 - våren 2009.* Emnet er et deltids-emne som gir kompetanse til lærere ved katolske grunnskoler i Norge, Sverige og Danmark. Emnet gir innføring i de deler av skolefaget som er spesifikt for de katolske skolene, og det kan kombineres med ytterligere emner slik at det blir en årsenhet i kristendomsfaget. Undervises av bl.a. Biskop Donald McKeown (Irland), Gregory Reichberg, Maria Junttila og Sigurd Hareide.

KATOLSK LÆRE I FORTID OG NÅ-TID: FRA MIDDELALDER TIL NÅTID (KAT232) - 10 stp. *Undervises våren 2009.* Emnet gir en fordypning på bachelornivå i den vestlige kirkehistorie med vekt på læreutviklingen fra middelalderen og frem til nåtid. Undervises av Bernt Oftestad.

KATOLSK SOSIALLÆRE (KAT501) - 10 stp. *Undervises høsten 2008.* Emnet behandler på masternivå de temaer i katolsk dogmatikk som omhandler menneskeheten og det globale fellesskap. Undervises av bl.a. sr. Else-Britt Nilsen OP og Gunnar Heiene. Kurset inkluderer studietur.

SYSTEMATISK TEOLOGI: KATOLSK DOGMATISKE TEMAER (KAT512) - 20 stp *Undervises høsten 2008 - våren 2009.* Emnet

behandler på masternivå katolsk systematisk teologi i det 20. århundre. Det fokuseres på sentrale temaer som fundamentalteologi, kristologi og ekklesiologi ut i fra forholdet mellom enkeltteologier og magisterium, spesielt rundt Det annet vatikankonsil. Undervises av p. Robert Christian OP (Angelicum, Roma) og Gösta Hallonsten (Lund) Undervisningen foregår i bolker. Høst-08: 8.-11. september, 7.-9. oktober og 17.-19.november.

KONTAKT OSS

E: katolsk@mf.no eller T: 22 59 05 00.

HUSK SØKNADSRIST 1. JULI

Kjære katolske trosfeller,

Når sommerferien er like rundt hjørnet, forbereder vi i Trøndelag oss på årets Olsokfeiring i slutten av juli. Den kommer hvert år litt ubeleilig, midt i ferietiden, men den utfordrer oss til å ta et standpunkt i viktige spørsmål i livet. Det er nemlig hellig Olavs død som provoserer så enormt at vi er nødt til å svare.

Da Spelet om Heilag Olav var over i fjor, gjenlød et nokså unisont kor at spelets budskap handlet mer om politikk og makt, ja om hedendom som ble ilagt hellig Olavs liv. Det kunne virke som om miraklenes tid er forbi på det historiske slagstedet, noe som da ville passe utmerket godt til situasjonen ellers i samfunnet. Min nabo under spelet i 2007 sa til meg ved slutten av forestillingen: Den hellige Olav som vi så i årets spell, er ikke den samme vi ber til.

Det er mye sant i det. For hellig Olav er en skikkelse med mange fasetter, og spesielt mot slutten av hans liv trer en side frem som er viktig for oss troende, som kommer som pilegrimer, enten det nå er Stiklestad eller Nidaros. For hellig Olavs liv har en religiøs betydning, det er nåden som er fundamentet i spelet – og misjonen. Det er her vi kan ta imot tilgivelse – og et nytt oppdrag fra Kristus for det videre liv.

Olav var kristningskongen og Norges apostel. Han gikk foran i å forkynne Kristi ords nåde for alle og overalt, skriver erkebiskop Eystein i Passio Olavi (se Lars Roar Langslet, Olav den hellige, Oslo 1995, s. 102). "Han utførte en apostels gjerning med hellige formaninger", står det i Homiliebooken. Adressaten til denne forkynnelsen er oss i dag. Og gjennom denne mottar vi oppdraget og misjonen å vitne om Guds kjærlighet som har vist seg i Jesus Kristus. Denne Kristus skal også vi vitne om i vårt liv, i vårt samfunn. Vi møter ham på Stiklestad hvor han gav sitt liv for Kristus. Dette møtet vil gi oss mot til et kristent liv i nyhedendommens omverden.

Trondheim, den 4.6.2008

Velkommen til Stiklestad Olsok 2008.

+ Georg Müller
biskop

FRIST FOR PÅMELDING TIL OLSOK OG PRISER

FRIST FOR PÅMELDING til olsokfeiring 2008 settes til tirsdag 15. juli 2008. Påmelding sendes Olsokkomiteen, Trondheim katolske stift Sverres gate 1, 7012 Trondheim. Telefon 73 52 77 05 fax 73 52 87 90 eller kari.hauge@hist.no

Ingen påmeldinger effektueres før disse er godskrevet konto 4200 5024980

Bussbillett Trondheim – Stiklestad tur/retur pris: Voksne kr 200, barn kr 100

Billetter til Spelet om Heilag Olav pris: Voksne kr 300, barn 150
Billett til buss og Spel til sammen voksne kr 500, barn kr 250

Informasjon om Olavfestdagens program:

Telefon 73 84 14 50
eller hjemmesidene
www.olavfestdagene.no

Program for olsok 2008

Søndag 27. juli Valfart til Stiklestad

- Kl 12.30 Avreise med buss til Stiklestad med pilegrimsprogram underveis i bussen
- Kl 14.00 Prosesjon fra Teglverket Verdal til St. Olav kapell
- Kl 14.30 Messe i St. Olav kapell
- Kl 16.00 Middag i Stiklestad Nasjonale Kultursenter
- Kl 18.00 Spelet om Heilag Olav på friluftscenen
- Kl 20.00 Retur til Trondheim med buss

Mandag 28. juli Olsok for barn

- Kl 11.00 Oppmøte og registrering i foreningslokalet St. Olav kirke
- Kl 11.15 Lek og aktiviteter for barna
- Kl 13.00 Lunsj for barn og voksne
- Kl 14.00 Lek og aktiviteter for barna
- Kl 16.00 Barnemesse
- Kl 17.00 Kirkekaffe

Tirsdag 29. juli Olsokdagen

- Kl 08.00 Messe i Nidarosdomen
- Kl 09.30 Tilbud om frokost i foreningslokalet St. Olav kirke
- Kl 11-13 Tilbedelse av Alterets hellige sakrament i St. Olav kirke
- Kl 11-13 Skriftemål
- Kl 13-14 Tilbud om lunsj i foreningslokalet
- Kl 17.00 Økumenisk vesper

Paulusåret

Hvorfor et Paulusår?

Apostelen Paulus.

Apostelen Paulus ble født en gang mellom år 7 og år 10. Mer nøyaktig kan det ikke bli fastslått. Det er derfor helt naturlig å feire 2000-årsdagen for hans fødsel midt i denne perioden, altså fra 28. juni 2008 (Peter og Paulus' festdag). Det blir innledningen til et Paulusår som skal vare til 29. juni 2009.

PAVE BENEDIKT XVI forberedte oss på det ved sin forkynnelse av dette nådens år i basilikaen San Paolo fuori le mura (St. Paul utenfor murene). Der har man funnet apostelens grav. Paven sa at "også i dag har Kristus behov for apostler som er beredt til å ofre seg selv, av vitner og martyrer som Peter og Paulus. Det er særlig deres personlige engasjement som i dag står som en leksjon for enhver kristen. Kirken blir troverdig og effektiv bare når de som tilhører den, er villige til å betale for sin troskap med sitt eget liv, i enhver situasjon."

Paven avsluttet prekenen med å be alle troende om å være apostler og virke for enhet og felles forståelse mellom alle kristne.

Hvorfor er Paulus alltid aktuell i Kirken?

Den katolske kirke har Bibelen som den ene av sine store bæresøylar. Der kommer Guds åpenbaring for ca. 2000 år siden klart frem, i en form som Kirken selv garanterer for at er preget og inspirert av Gud selv. Den andre store bæresøylene er Kirkens hovedtradisjon, hvor Bibelens sannheter blir diskutert, fastlagt og forsøkt levd på riktig måte. På begge steder trer apostelen Paulus frem som en hovedperson.

I Det nye testamente er det 27 "bøker", og av dem er 13 Paulusbrev. Dessuten er Apostlenes gjerninger (skrevet av evangelisten Lukas) fylt av skildringer av apostelen Paulus, og fremfor alt av hans misjonsreiser. Paulus dominerer faktisk hele fremstillingen av Kirkens historie de første ca. 30 år. Ved siden av Jesus Kristus selv er apostlene Peter og Paulus de helt sentrale skikkelsene i Det nye testamente. I kirkehistorien vil Peter alltid være aktuell, ikke minst gjennom sine etterfølgere, paven, som står øverst i Kirkens styringsverk. Noen tilsvarende funksjon har ikke Paulus. Men gjennom sine brev har han lagt grunnlaget for mye av den teologiske utvikling i Kirken i de siste nesten 2000 år, og har for øvrig en enorm posisjon i kirkesamfunnene utenfor Den katolske kirke. Ulik tolkning av Paulus' Romerbrev og Galaterbrev forårsaket i høy grad den store kirkesplittelsen under reformasjonen på 1500-tallet. Paulus har alltid virket samlende i kristenheten ved sin lidenskap for Kristi sak, men samtidig også vært en splittende kraft, fordi så mange har valgt bare noe de har funnet hos Paulus, og laget sin egen lille sekteriske verden på grunnlag av det.

Hvorfor er Paulus særlig aktuell i dag?

Fordi han fremtrer som et usedvanlig levende menneske med sterke og mindre sterke sider.

Verden i dag har stor sans for individer som kan gi oss noe vi trenger, og

som står frem i media med gjennomslagskraft. Se bare på hans forsvarstavle og "tvungne lovtale" over seg selv i slutten av 2. Korinterbrev! Han omtaler det hele som "en smule dårskap fra min side", men sier samtidig at "min nidkjærhet for dere er Guds egen". Han stiller store krav til dem han sender brevet til, men enda større krav til seg selv. Han legger ikke skjul på personlig svakhet, men holder også klart frem sine sterke sider, nettopp for å få kontakt med sine medkristne og lesere. Paulus er et helt åpent menneske, et individ som ikke behøver å skjule noe.

I vår tids vesteuropeiske samfunn er kristendommen i ferd med å bli skjøvet til side av alle mulige andre retninger, av ikke-religiøs og tvilsom-religiøs art. Dette er faktisk også noe som kan minne om den verden Paulus møtte og følte at han måtte bekjempe med all sin Kristus-hengivenhet og virkekraft.

Paulus står frem i mange ulike situasjoner, alltid aktivt og bevisst. Vi har nok mye å lære av ham: Å kunne vise omverdenen at det vi står for og tror på, er så viktig at vi nærmest må sette vårt liv inn for det.

Fordi Paulusbrevne er de eldste av de grunnleggende kristne skrifter.

De fleste av Paulus' brev er skrevet på 50-tallet i kristendommens første århundre, mens evangeliene mer er knyttet til 70-tallet eller senere. Ingenting i evangeliene tyder på at evangelistene har lest noen av Paulusbrevne! Paulus står derfor som representant for den eldste kristne tradisjonen, og har sikkert fått med seg mye av de opprinnelige informasjonene fra denne tiden. Men samtidig er han den eneste apostel som ikke har kjent Jesus som menneske i det jødiske miljø. Han ble jo kalt gjennom en åpenbaring av den Oppstandne Kristus og har sin apostelverdighet fra denne hendelsen ved Damaskus.

Paulus er også den som bidrar mest til å løse den nye kristne Kirke fra den jødiske bakgrunnen og gi den en

Basilikaen St. Paulus utenfor murene.

større, universell virkekrets, samtidig som han er den som mest av alle forsøker å forstå jødedommens plass i denne nye sammenhengen. Om slike ting skriver han på en spontan, men også meget krevende måte. Leser man for eksempel Romerbrevet, er ikke lett for legfolk å få tak i hele meningen, og mange amatører har tolket det hele på ganske urimelige måter. Teologer i senere århundrer har så prøvd å få alt plassert i en tydelig sammenheng, og vi kan nå se fruktene av dette på en tilgjengelig måte i Den Katolske Kirkes Katekisme (eller i det mindre Kompendiet til Katekismen).

Men det gir oss mye å oppleve Paulus' egne ord, som alltid er lidenskapelige og oftest medrivende. De handler om vesentlige ting i vår tro og utfyller det som evangeliene forteller om (og som Paulus forteller svært lite om!), nemlig Jesu liv og forkynnelse. Paulus skriver om hva Jesu liv og forkynnelse gir oss av grunnlag for vårt trosnivå, og blir derved en slags oppfølger av evangeliene, som først fikk sin nåværende form etter hans død.

Fordi Paulus har et ukuelig mot og en utrolig utholdenhet, men også kan ergre og irritere på noen områder.

Han er en imponerende skikkelse: Mannen som utrettelig drar ut på misjonsreiser, som refser Peter under Apostelkonsilet i Jerusalem, men får ham med seg til slutt, som ustanselig

blir fengslet og mishandlet, men holder ut til siste slutt som martyr i Roma, og stadig følger opp sine menigheter med formanende brev. Men noen kan nok irritere seg over hans ustanselige trang til å refse og gå inn i stadig nye konflikter. Han er et urolig og alltid kjempende menneske, ingen saktmodig, mediterende munketype som søker harmoni og fred. Men i vårt samfunn, hvor vi ofte venner oss til å unngå konflikter og heller finne oss i at omverdenen gjør oss til litt likegyldige personer på en kristen sidelinje, bør Paulus' uro være noe som også kan få fart på oss, gjøre oss til kjempende kristne!

Han skrev sine brev for å formane når menighetene fikk interne problemer, og i den forbindelse kunne han også erklære ting som av noen betegnes som kvinnefiendtlige. Hvordan dette skal oppfattes i dag, er det ikke alltid så lett å få klarhet i, og igjen er det nyere stoff slik som Katekismen som egentlig skal lede oss. Men at Paulus noen ganger kan ergre, er neppe noe å fortvile over! Mennesker som ham er nødt til å ergre noen, men kan til gjengjeld gi inspirasjon og oppmuntning til andre, forhåpentlig et stort flertall av de kristne. Derfor skal vi feire et Paulusår!

GWH

Apostelen Paulus

Paulus ble dømt til døden av keiser Nero i Roma, og etter ni måneder under store lidelser i det Mamertinske fengsel ble han henrettet. Som romersk borger ble han (i motsetning til Peter) halshogd med sverd. Det skjedde på veien til Ostia, etter overleveringen på det sted som nå kalles Tre Fontane, fordi der hans avhogde hode tre ganger traff bakken, sprang det frem tre kilder. Der ble senere kirken San Paolo alle Tre Fontane bygd. Hans legeme ble begravet i den nærliggende villaen til den fornemme romerske kvinnen Lucina. Over graven bygde Konstantin den Store en liten kirke som keiserne Valentinian II og Theodosios fra 386 erstattet med den femskipede basilikaen St. Paulus utenfor Murene (San Paolo fuori le mura), som er Romas nest største kirke. Dagens kirke er en nøyaktig kopi gjenoppbygd etter en brann i 1823.

Halvparten av hans relikvier er i denne kirken, den andre halvparten i Peterskirken. Hans hode (sammen med Peters) er i Laterankirken. I kirken S. Paolo alla Regola, som er bygd på det stedet i Roma hvor han bodde, oppbevares en armrelikvie. Andre relikvier finnes i de romerske kirkene Sta Agnese, Sant'Ignazio, S. Lorenzo in Damaso, Sta Prassède og Sant'Eustachio, og i Tarsus, London, Münster, Frankfurt, Korvey, Malta, Saragossa og Utrecht.

Fra ca. år 45 var Paulus på tre store misjonsreiser. Den første (45-48) gikk til Kypros og Lilleasia, den andre (49-53) til Lilleasia, Makedonia og Hellas og den tredje (52-57) til Efesos, Makedonia og Hellas (Apgj 13-20). Etter tolv år dro han til Jerusalem i år 57, hvor han ble arrestert. Etter to års fangenskap appellerte han sin sak til keiserens rett og ble sendt til Roma. Underveis led han skipbrudd på Malta (Apgj 21-28), og kom til Roma i år 61.

God sommer

– med Jomfru Marias blomster

Foto: Eiliv Grue. Fra "Jomfru Mariablomar – eit knippe legender".

Marianøkleblom, Marikåpe, Marimjelle, Maribregne, Rosmarin, Jomfru Marias fingerbøl ... Plukker du mark- eller hageblomster i sommer, kan du være sikker på at flere av dem er Mariablomster. Mange av disse bærer hennes navn direkte, andre har mer tildekte navn som Jomfrurose, Margeritter og Madonnalilje. Leter man i den norske folketradisjonen, er det overraskende mange blomster som er knyttet til Jomfru Marias navn og Maria-legender. Eiliv Grue har samlet og spunnet videre på en mengde legender og sagn knyttet til disse Mariablomstene. Resultatet er den meditative og oppbyggelige boken "Jomfru Mariablomar – eit knippe legender". Som en sommerhilsen til Broens lesere bringer vi her med tillatelse et lite utvalg.

Lilja eller Madonnalilja
Lilium candidum

Skaparen hadde meint det slik at menneska skulle leve i sorglaus lukke i Paradishagen. Men etter ulydnaden mot Gud, vart det brått ende på alt som var så viseleg laga.

Då det gjekk opp for Eva kva vondt dei hadde gjort ved å trassa Guds gode vilje, vart ho sittande krøkt i gråt utanfor paradisporten. Der tårene rann, voks det med eitt opp raude, blømande liljer. Eva vart i undring over hendinga og spurte kva dette skulle tyde.

– Når blomen vert kvit, vil ulydnaden din mot Gud verta lækt, svara lilja. Det vart gåtefullt, tykte Eva, og spurde om det snart ville hende. Svar fekk ho ikkje på det, og i all strev og møte menneskeætta fekk for å overleve, vart lovnaden mest gløymd.

Årtider kom og årtider gjekk. Så hende det ein dag at Maria, ei ungjente, fekk bod frå ein engel om at ho skulle verta mor til Den Høgste. Rådwill og redd gjekk ho ut i hagen for å vere åleine. Tankefull og gråtande vart ho ståande ved dei raude liljene. Brått vart ho vår at når tårene hennar rann ned på dei raude liljene, vart dei med eitt skinande kvite!

– Kva er det som hender? kviskra Maria. Då var det som ho merka vare vengjeslag og ei røyst som kviskra: – Maria. Det er lovnaden til Eva, systera di frå opphavet, som no går i oppfylling.

No hadde Maria to underlege opplevingar å grunne på. Ho måtte snakke med Josef som ho var trulova med om dette. Blyg fortalte Maria kva som hadde hendt. Josef vart lenge ståande tankefull. – Du går vel ikkje frå meg etter dette? trygla Maria.

– Du er uskulds rein, Maria, sa Josef. – Tru om det som du no fortel, er eit varsel vi ikkje skjønar? Eg hadde ein draum i natt om at ein lovnda ville gå i oppfylling. Draumen var gåtefull, men det var noko om kvite liljer. Eg skjønar ikkje dette, sa Josef. – Det er best du går til folket ditt og dei som er kjende med skriftene og spør om det som hender. Om eg framleis er verdig, vil eg vakta og verje deg og undre meg med deg over det som hender deg.

Etter dette tok Maria dei kvite liljene og gjekk til Elisabet, slektningen som budde oppe i fjellet. Då Elisabet såg Maria og liljene, braut ho ut: – No ser eg kva du er ætla til, vyrde slektning. Det er du som skal bera den store freden inn i verda.

Etter denne hendinga er lilja rekna som den fremste mellom Mariablomane – og eit teiken på det reine og håpefulle.

Det vert og fortalt at ei nonne ein gong i eit syn såg Maria framfor seg med dronningkrone der sju kvite liljer var fletta inn i krona ho bar på hovudet.

Blåklukka eller Jomfru Marias fingerbøl
Campánula rotundifolia

Alt som ungjente var Maria flittig med handarbeid. Ofte kom ho til Mor si for å syne fram det ho hadde laga. Ein gong ho sat saman med mor si og arbeidde, stakk Maria seg til blods på synåla.

- Du må vere meir varsam, sa mora.
- Vent litt så skal eg hente grorsalve og ta på såret. – Det trengs ikkje, gode mor mi, sa Maria. – For no har eg sett ei blåklukka på fingeren min. Sjå kor fin fingerbøl ho er. Med denne vil eg ikkje skada meg meir, lo ho.

Ho vart sittande tankefull og sjå på blåklukka. Så sa ho:

- Du skal ikkje berre vere fingerbøla mi. Du skal òg kalle til messe i naturen sine katedralar når gjetarane må vakte buskapen i helgene. Når dei høyrer ljomen av kyrkjeklokkene langt borte frå, og lengtar etter å møte andre som er samla på kyrkjebakken, då skal du ringe til messe i Skaparen sin katedral. Når gjetarane legg seg ned mellom alle blomane, skal dei høyre den gode budskapet din når du seier:
- Ver takksemd, sjel, for alt det gode Gud har gjeve deg. Takk framfor alt fordi di òg er forma i Skaparen sitt bilete. Slik skal du preike til gjetarane.

Og slik er det når vinden voggar dei granne stilkane til blåklukka. Då lyster alle blomane etter fottrinna til Himmeldronninga. For når det er den tida *Blåklukka* voggar i milde sommarvinden, då vandrar på nytt Maria over blomestrødde enger og signar alle blomane.

Marikåpe
Alchemilla vulgáris

Det hende seg då Maria var ei ungjente, at mor hennar laga ein retteleg staskjole til henne. Ein dag ho skulle prøve kjolen, vart dei vár at saueflokken hadde teke seg inn på innmarka og gjekk og trakka ned graset som Josef nett skulle til å slå. Då var Maria snar til å fare ut for å jage vekk saueene. Men medan ho heldt på med det, kom det ei stri regnskur. Maria vart lei seg og gret over at den nye kjolen vart søla til.

Då høyrde ho ei grann røyst som sa: – Kjære Maria, skund deg og ta meg som kåpa di. Maria vart både glad og takksam, og lova at marikåpa skulle få som løn at ho kvar morgon skulle bere ein kosteleg og krystallklar doggdripe i bladet sitt. – Denne dropen vil spegle Guds herlege skaparverk, sa ho. – Seinare skal du sjå at unge kvinner kjem til deg for å vaske seg i doggen din. Slik vert dei enda vakrare. Det skal òg vere slik at kvinner skal få hjelp av deg når dei føder barn. På denne måten får du stor løn fordi du var så hjelpsam mot meg.

Slik gjekk det til at den vesle og unselege roseplanta *Alchemilla vulgáris* fekk navnet *Marikåpe* eller *Maristakk*. Alkymistar trudde dei kunne jukse seg til å lage gull ved hjelp av den vakre doggdripen. Men det lukkast aldri, for slike narrestreker ville ikkje Maria vite av.

Eiliv Grue:

**Jomfru Mariablomar
- eit knippe legender**

Luther forlag 2007
Annet opplag
Kr. 198.-

Fra forfatterens forord

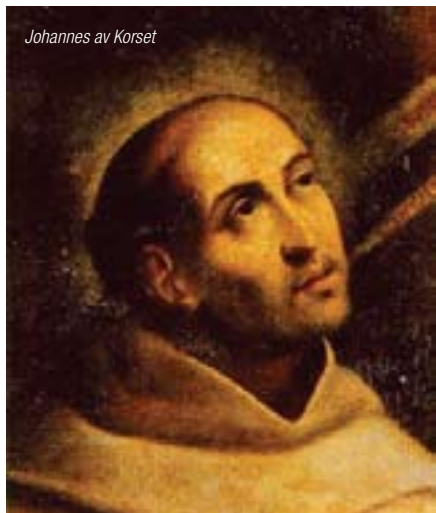
Gjennom plantene blir Jomfru Maria jordnær og kvardagsleg. Ho blir kvinna som kjenner kvardagen og kva folk har å stri med. Det ser vi mellom anna ved at eit stort tal Mariablomar både er nytteplanter og medisinplanter. Mange av vekstane har vore til hjelp for kvinner mellom anna ved fødsle. For å sikre god virkning av helseplantene, vart det i mellomalderen innstifta ein "urtefest" på Maria himmelfarts dagen 15. august. Då vart serleg medisinplantene samla og boren til kyrkjene for å bli vesligna.

Gjennom innsamling av segner, legender og soger, er det teke vare på reminisensar frå folketradisjonen. Det vi finn, syner at det har vore ein rik og spennande kultur knytt til Mariaplantene. Ofte får vi berre ei aning av kor mykje vi har misst.

Johannes av Korset

— mer enn "nattens mystiker"

Av Øyvind Lerø

I vår tid får stadig flere mennesker oppleve 1500-tallsmystikeren Johannes av Korset som et Kristi lys, akkurat idet man tror mørket er i ferd med å sluke en for evig og alltid.

DENNE ERFARINGEN gjelder ikke bare Kirkens radikale etterfølgere, slik Mor Teresa av Calcutta fremtrer i en nylig bokutgivelse. Hennes egne skrifter vitner om et indre liv i et totalt mørke, der Johannes – "nattens mystiker" – ble en Guds gave til henne (en norsk oversettelse skal etter planen foreligge høsten 2008). I hans veiledning kunne hun forstå sine erfaringer, og få mot til å forsette sitt virke. Johannes av Korset har med rette fått tilnavnet "nattens mystiker", men våre ensidige assosiasjoner og erfaringer knyttet til ordet "natt" kan lett bli begrensende og kanskje misvisende i forhold til det lys Johannes forkynner som iboende i erfaringen symbolisert ved ordet natt. Natten er et mørke som blander. Johannes selv var langt ifra nedstemt og mørk for sine omgivelser, men medbrakte fred og glede til de mennesker som var åpne for ham. Selv var han ikke ukjent med det motsatte: motstand og fornedrelse.

Klosterkall og -reform

Juan de Yepes y Álvarez ble født i 1542 nær Ávila i Nord-Spania. Hans far døde tidlig, så hans mor måtte kjempe for å livnære familien. Johannes fikk gå på katekismeskole for fattige, fikk mat og klær og lærte å skrive og lese. Som ung viste Johannes begrensede evner innenfor håndverksfag, men på et sykehus for kjønnsykdommer viste han stor medfølelse og tok villig på seg de simpleste og mest ubehagelige oppgaver. Han sang folkemelodier for pasientene og fikk dem til å le. Hans direkte og ærlige holdninger til mennesker understrekes i biografier om ham.

Administratoren på sykehuset var imponert over hans flid og intellektuelle kapasitet, og sendte ham som 17-åring til stedets jesuittseminar. Allerede i studietiden levde han tydelig asketisk, og i bønn fikk han meddelt at han skulle tjene Gud i en orden, som han skulle føre tilbake til sin opprinnelige perfektjon.

I 1563 banket 21-årige Johannes på porten til karmelittklosteret Santa Ana i Medi og ba om å få tre inn i der. Johannes overveide å forlate karmelittordenen og gå over til de strengere karteuserne, siden han så utglidningen i sin egen orden. Helgenen og karmelitten Teresa av Ávila hadde nå begynt sitt reformarbeid for at ordenen skulle vende tilbake til den opprinnelige regel fra 1200-tallet. Da Johannes møtte Teresa, stiftet han et kloster som bygget på hennes spiritualitet. Han tok da mysterienavnet av Korset (Juan de la Cruz) for så å ta iherdig del i arbeidet med å utbre reformen.

Guds fravær – Guds nærvær

Motstand fulgte Johannes periodevis helt til hans død, også blant sine egne uskodde på slutten av livet. I hans unge år, vinteren 1577-78, endte den første motstanden mot ham med at ordensbrødre stengte ham inne i en

mørk celle i deres kloster i byen Toledo, for å knekke reformbevegelsen han var en lederskikkelse for. I stedet kom dette til å inspirere Johannes til å skrive noe av den vakreste poesi verden har frembrakt. Da han etter ni måneder klarte å rømme hadde hendelsen fått avgjørende betydning for hele hans spiritualitet og forfatterskap. "Åndelig Sang", som både er tittelen på et av hans dikt fra fangenskapet og tittel på mystikerens fyldige kommentar til dette, sammenfatter hele hans veiledning om sjelens forening med Brudgommen. Boken er nylig kommet ut på norsk etter et initiativ fra søstrene i karmelittklosteret Totus Tuus i Tromsø.

Fordi Gud er kjærlighet, er kristen mystikk å fylles av denne kjærligheten. Som Paulus sier det: "Det er ikke lenger jeg som lever, men Kristus som lever i meg" (Gal 2,2). Bare et tomt kar kan fylles, og med dette bildet kan vi bevege oss mot essensen av Johannes av Korsets veiledning om hvordan en kan fylles av Kjærligheten – foreningen med Den elskede. Hans begrepspar "nada – todo"; ingenting – alt, intethet – fylde, er nøkkelen til å forstå mystikkens vei og Guds verk. Mennesket må tømmes for sitt eget for at Guds fylde kan ta bolig i mennesket. Noen er gitt evnen til å formidle denne innsikt. En av dem er, i særdeleshet, Johannes av Korset.

I prosessen mot "nada" gjennomlevs delvis overlappende faser som erfares som en stadig mørkere natt. Derfor kan det være stor forskjell på graden av natt Mor Teresa erfarte og vår egen. Et menneske som svarer på Guds kall og lar seg føre inn i foreningen med Ham, opplever netter i alle menneskets sjikt, som sinnets, sjelens og åndens natt. I sinnets og sansenes natt forvinner dagliglivets farger – for en kortere eller lengre tid. De fleste har slike erfaringer. I sjelens mørke natt tilsidesettes sjelskreftenes evne til å erfare kommunikasjonen med Gud. Troen blir bar. "Vi går med troens føtter ledet av kjærligheten", sier Johannes av Korset. Åndens natt utgjør foreningen med Gud, og her kan mennesket få tydelig del i det Kristi lidelse. Noe mange mystikere beretter om. Paradokset er at Guds virke tar mennesket til et stadig dypere mørke for "uhindret" å rense menneskets hjerte. For fullkomment å kunne

bære trossmerke for brødre og søstre i Kirkens mysterium, gjennomgår helgenene den fullkomne renselse, og samtidig føres de inn i stedfortredende lidelse.

I renselsen er den kombinasjon av kjærlighetslengsel og angst som erfares et bevis på at Gud paradoksalt er til stede. Angsten kommer av Guds nærvær! Når Johannes forbinder angst og kjærlighet er det fordi Guds kjærlighet gjør krav på hele plassen i oss, mens vi fastholder det vi kjenner. Angsten må ikke forveksles med frykt som er forbundet med redselen for straff. Selv et menneske som er kommet langt på den åndelige vei, kan i det dype mørket mistolke sitt indre slik. Og i en smertelig fase der troen kjemper med vantrøens mørke kappe over seg, og absurde og blasfemiske tanker slynges opp fra en mørk, truende avgrunn, forsøker fienden å jage sinnet inn i frykt. Å oppdage Johannes veiledning da, er en stor trøst, selv om en tror det kun for andre er mulig å finne en vei ut av mørket. Men åndens natt har også en siste fase av morgengry.

Renselsen er Den Hellige Ånds verk, og i diktet "Levende kjærlighetsflamme" og den senere bok som forklarer diktet, beskrives resultatet av denne Åndens lutring – selve målet! Å lese dette viser at Johannes er mer enn "nattens mystiker". Han er også en gledens og fredens mystiker. Johannes mener den mystiske vei definitivt ikke er for høytravende for hverdagsmennesker. Sistnevnte skrift ble nettopp skrevet til en legkvinne. Ifølge Johannes er feilen at vi lar oss være fornøyde med så altfor lite! "O sjeler, dere er skapt for store ting! Dere er kalt til å eie dem. Hva gjør dere? Hva driver dere med?" Vårt mål – som vi skal lengte etter her i livet – er intet mindre enn en kjærlighetsforening med Gud.

Kontemplativ karismatiker

Få har som Johannes av Korset klart å virkeliggjøre karmelittordenes ideal; forene det profetiske, karismatiske aspektet som profeten Elia står for, og Marias kontemplative holdning. Hos ham finner vi Åndens gaver rikt representert. Han helbredet syke og kunne skjelve mellom åndene. Han drev ut demoner, men kunne også gå imot andres bedømmelse av slike

ting med ordene "det er bare sviktende forstand". Den profetiske gaven kombinerte han med en sterk psykologisk forståelse og kunne derfor også "profetere" på rent menneskelig basis. Alt dette var grunnfestet i et dypt kontemplativt liv.

Johannes av Korsets evne til pasjon, å gi seg hen både i lovsang og askese av hele sitt hjerte, lå nok også i genene. Hans far ble fratatt sitt adelskap i sin silkehandlerfamilie da også han gjorde et valg over alt annet – han valgte kjærligheten til veversken av lavere byrd. Johannes av Korset ble født inn i denne kjærligheten etter sin fars offer, og båret videre i sin mors offer for familien, og han selv levde og døde i tillit til, og i forening med Den treenige Guds kjærlighetsoffer.

Johannes av Korsets formidling av lys, hans sang, lovprising i Ånden og glede over Guds nærvær har aldri helt fått korrigere det bildet de fleste har av ham. Men gjennom sin måte å forene det karismatiske og det kontemplative livet, taler han til alle som lengter etter det overstrømmende livet i Gud.

"Kontemplasjon er intet annet enn en skjult, fredelig, elskende innstrømning av Gud. Hvis denne blir gitt rom, vil den antenne ånden med kjærlighet."

Anbefalt litteratur:

Johannes av Korset: *Åndelig Sang*, Efrem forlag 2008

Edith Stein: *Korsvitenskap*, Vidarforlaget 2007

Erling Rimehaug: *Tørsten gir lys*, Lunde forlag 2007

Wilfrid Stinissen: *Natten er mitt lys*, St. Olav forlag 2001

Ian Matthew: *Guds innvirkning*, St. Olav forlag 1997

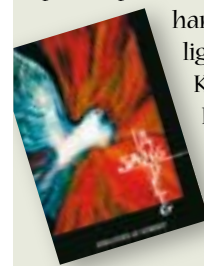
VIKTIGE BØKER FRA *Kirkens mystiske tradisjon*

Forening i kjærlighet

JOHANNES AV KORSET :

Åndelig Sang

Etter initiativ fra karmelittsøstrene i Tromsø er "Åndelig Sang" for første gang utgitt på norsk. Her forenes poesi, spiritualitet og teologi i en

harmonisk enhet. "Åndelig Sang" er Johannes av Korsets vakreste verk. Det er hans egen sammenfatning av den veiledning vi finner i hans andre bøker.

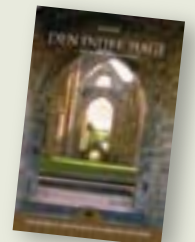
Kr. 298,-

Om retreat, meditasjon og kristen mystikk

PER MASES:

Den indre hage

"Vi er skapt til å puste inn hans kjærlighet i bønner og puste den ut i vår måte å leve på" sier Per Mases i boken "Den indre hage"

Mases er i følge Peter Halldorf en av Sveriges mest erfarne åndelige veiledere.

Mennesker i vår tid trekkes mot meditasjon og bønn, til å gå den indre veien. Boken er en god introduksjon, – men også en dypere kilde for dem med lang erfaring i stillhet og meditasjon, sier *Wilfrid Stinissen* i bokens forord.

Kr. 228,-

EFREM

Bøkene får du kjøpt hos din lokale bokhandler, eller på
www.efremforlag.no.

Kina 2008

– menneskerettigheter og religionsfrihet

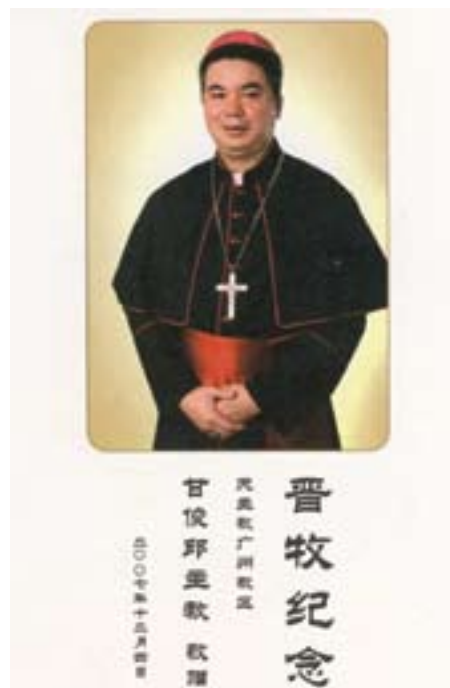
Av p. Claes Tande

Det er snart ett år siden pave Benedikt XIVs brev til katolikkene i Folkerepublikken Kina, og vi er inne i tider da den voksende internasjonale interesse og oppmerksomhet for alt som er kinesisk får ytterligere løft: De olympiske leker i Beijing i august. Kan man forvente at OL vil forløse en avslappet toleranse fra Kinas statsbærende parti overfor Den katolske kirke, en avvikling av innblanding i de rent kirkelige anliggender, restriksjoner og rene forfølgelsestiltak? Det er sannelig ikke godt å si; de siste måneders hendelser gir flertydige signaler.

KINA HAR FORLENGST takket farvel til "Mao Tse Tungs tanker", men Maotiden har etterlatt seg en motsetningsfylt arv. Siden "brent barn skyr ilden", vil man slett ikke tilbake til den tids samfunn, men frykten for fortiden har utløst en nesten infantil offentlig og tildels folkelig trang til trygghet. Noen av virkemidlene man benytter for å bevare denne sikkerhet (harmoni, som det kalles) kan imidlertid minne om Maotidens: Nervøs årvåkenhet og kontroll, intoleranse for det som ikke passer med ønsket nasjonalkonsensus. Ettersom det har vært vanskelig for kommunistpartiet å gå inn for eller tolerere noen almen og dyptpløyende nasjonal fortidsbearbeidelse, er sannhetsundertrykkelse, fortielse, propaganda og tabuer ingredienser i den mørtelen som er benyttet for å bygge det nye og moderne Kina. Over 200 millioner oppslagssider blokkeres på internett, med hjelp fra blant annet Google og Yahoo. Det er grunn til å

tro at det kinesiske kommunistpartis ledelse er klar over hvor raskt deres egen troverdighet kan erodere. Man vet at noe må gjøres, og kanskje også hva. Men nøler – som ubåtkapteinen som hører det knirke farligere i sammenføyningene, men ugjerne vil eksperimentere med spaker og brytere.

De forskjellige religionene tillegges forskjellig potensiell sprengkraft, og innrømmes livsrom i ulik grad. Det er bare fem "religioner" som er offentlig anerkjente: Daoisme, buddhisme, islam, katolisisme og protestantisme. Det som faller utenfor, behandles også differensiert. Småstørrelser som jødedom og ortodoks kristendom er ikke på femmerlisten, men innrømmes underhånden likevel livsrom. Konfusianismen betraktes ikke som religion, men som et verdisystem, og fremmes på mange måter på grunn av sin vekt på orden, stabilitet, lydighet og harmoni. Qigong-bevegelser (terapeutisk bevegelseskunst, konsentrasjon og meditasjon) ble også aktivt støttet opp under fra sent 1980-tall og ut på 1990-tallet: Myndighetene så antagelig i denne bevegelsen en motvekt til den "kristendomsfeber" som var begynt å rase i deler av befolkningen. I 1999 ble Falun Gong, en qigongbevegelse som myndighetene ikke hadde fremelsket, for stor og skremte partifolk i Beijing. Uten at overvåkningspolitiet merket det, mobiliserte de ti tusen av sine medlemmer til å drive sine gymnastiske øvelser i gatene som omkranser parti- og regjeringskvarteret Zhongnanhai. Dermed fikk pipen en annen lyd. Propagandakampanje og kraftig forfølgelse av dem fulgte. For tiden er det den kinesiske buddhisme som opplever en særdeles entusiastisk støtte fra myndighetenes side. Også dette må sees på som et mottrekk og en oppdemming mot religiøse uttrykk man ikke vil se vokse seg sterke.

Erkebiskop Joseph Gan Junqiu av Guangzhou ble ordinert 34. desember 2007.

Hvordan går det for kinesisk katolisisme under denne tid frem mot OL? Bildet er sprikende. Det er kanskje mulig å si at det i alle fall på kort sikt forblir vanskelig og stedvis er blitt verre, men noen tegn tillater optimister håp om bedre kår på lengre sikt.

I november kom det til det så langt høyeststrangerende møte mellom Pavestolen og Folkerepublikken, da msgr. Pietro Parolin, undersekretær for Vatikanets kurieorgan for utenriksforbindelser, hadde møter på høyt nivå i Beijing. Ingen av partene bekjentgjorde at møtene fant sted eller hva de handlet om. Neppe Taiwan: Begge parter vet at Pavestolens diplomatiske forbindelser med Taiwan er et skinnproblem; straks Folkerepublikken innrømmer Kirken kår i pakt med religionsfriheten, blir dette regulert. Men fra katolsk hold er det viktig å sikre statlig ikke-innblanding i bispeutnevnelser, mens Folkerepublikken vil det motsatte – styre utnevnelser og nekte Paven noen rolle i prosessen.

Nokså umiddelbart etter disse samtalerne gav myndighetene grønt lys til tre ordinasjoner av pavelig utnevnte biskoper, i Yichang (provinshubei), Guangzhou og Yinchuan (Ningxia Hui). Særlig ordinasjonen av (erke)biskop Joseph Gan Junqiu i Kinas tredje største by Guangzhou var

"Be for De olympiske leker". Katolsk kalender til salgs i Shanghai før jul.

løfterik; den var blitt forhålt i nesten ett år fordi myndighetene ville presse inn en ikke-legitim (ikke Roma-approbert) biskop blant de tre ordinerende biskoper. Til slutt fikk de nøye seg med en hovedkonsekrator som nok var blitt illegitimt utnevnt og ordinert. Han fikk senere sin status legitimert av Paven, men har latt være å snakke høyt om det.

Samtidig er det negativt at det i 2007 bare kunne ordineres fem biskoper – og i år så langt ingen. Svært mange bispedømmer er bispeløse, eller ledes av tildels syke biskoper i meget høy alder. Men noen Kirken-i-Kina-observatører fremholder at dette er å foretrekke fremfor at Kirken pådyttes biskoper etter statsstyrte prosesser og uten pavelig mandat.

Det er også negativt at mange prester og en rekke "undergrunnsbiskoper" i Nord-Kina fremdeles er fanget eller i husarrest. Den pavelig approberte og delvis USA-utdannede unge biskop Martin Wu Qinjing av Zhouzhi (Shaanxi) ble riktignok internert i flotte hoteller i ett år før han inntil nylig fikk fortsette husarresten i forberedelsesseminaret i nabobispedømmet, men han forhindres i å lede sitt bispedømme.

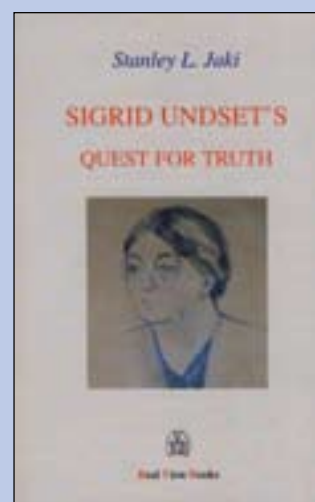
Et annet negativt signal ble gitt da Folkets Dagblad i januar offentliggjorde et foto der president Hu Jintao håndhilser på Den kinesiske katolske patriotiske forenings leder Liu Bainian. Dette ble oppfattet om det signal det

sikkert var ment som. Mange håpet at regjeringen stille holdt på å "pensjonere" denne levningen fra Mao-tiden. Foreningen er et styringsorgan utgått og fjernstyrt fra kommunistpartiet. Man kan naturligvis ikke tale om ekte religionsfrihet hvis partikoryfeer i et antireligiøst parti, selv om de har sitt på det tørre hva gjelder formelt kirke-medlemsskap, sitter med styrings- og vetorett over kirkelige ting. Det er et spill for galleri, der Kirkens kår bare er levelige hvis disse nøkkelpersoner er "greie" og Kirken er en brukbar aktør som støtter eller i alle fall ikke utfordrer regimets sentrale ideologiske mål.

Positivt var imidlertid Ye Xiaowens besøk ved det katolske Georgetown-universitetet i USA i februar. Han leder Statsadministrasjonen for religiøse anliggender (SARA) og undertegnet en samarbeidsavtale mellom SARA og jesuittuniversitetet. Han sa imøtekommende ting i sin tale i Washington. Han hadde til synes gode samtaler med den apostoliske nuntius der, erkebiskop Pietro Sambi. Positiv var også Kinas filharmoniske orkestrets konsert for pave Benedikt XVI i Vatikanet i mai; var det en form for pingpongdiplomati?

Slik kan man fortsette, å sette positivt og negativt opp mot hverandre, også på regionale og lokale nivåer. Pilegrimsferder til Vår Frue av Sheshan ved Shanghai som blir sabotert, og kirker som blir tilbakelevert og opppusset på statens bekostning. Kirkefolk som blir mer intensivt overvåket, utenlandske katolske prester som i strid med generelle forbud plutselig får lov til å feire offentlige messer på ikke-kinesiske språk eller får koncelebrere kinesiske messer.

Kan man konkludere? En kirkelig Kinaobservatør sa i april at Kina alltid har vært flink med sin propaganda utad, og at intet håndfast tyder på fremskritt innen religionspolitikken. Og en annen sier at konservative partipolitikere blokkerer dem som ønsker en løsning, at de er bundet til sitt ideologisk valgte standpunkt om at Vatikanet er en politisk fremmedmakt og at alt det frirom katolikkene innrømmes innebærer økt fare for destabilisering og fremmed innblanding.

Stanley L. Jaki:
Sigrid Undset's Quest for Truth
Real View Books, 2007

Stanley L. Jaki er benediktinerprest og en internasjonalt kjent vitenskapshistoriker. I sin pensjonisttilværelse har han vært opp tatt av konvertitter, og blant annet utgitt flere bøker om kardinal Newman. Hans siste bok er om Sigrid Undset, som han regner som 1900-tallets største konvertitt.

Boken er delt i to deler. I første del analyserer han Sigrid Undsets vei til katolisismen, og hvordan hennes solid ortodokse tro dannet grunnlag for alt hun sa og skrev. Han gjengir mye hittil upublisert materiale, blant annet en detaljert beskrivelse av tiden rundt hennes konvertering. Han er også begeistret for hennes apologetiske avisartikler og essays fra 1920-tallet. Andre del tar for seg Sigrid Undsets biografer og litteraturkritikere, og viser hvordan de dysset ned hennes katolisisme, og han er ikke nådig mot dem som åpenbart føler seg brydd over Sigrid Undsets klare katolske ståsted.

I tillegg inneholder boken en appendiks med to essays av Sigrid Undset som tidligere ikke har vært oversatt til engelsk.

Boken er til salgs i St. Olav bokhandel.

Marianne Aga

Kvinner i Uganda

Av Peter Kristvik Risholm, Caritas Norge

I forbindelse med Caritas Norges rådsmøte på Mariaholm den siste helgen i mai i år ble Mary Mafumbo, kvinne- og likestillingsansvarlig for Caritas Uganda, invitert for å holde foredrag om kvinners situasjon i Uganda.

Mary Mafumbos ektemann forsvant under Idi Amins regime. I dag jobber Mary med kvinne- og likestillings spørsmål for Caritas Uganda.

– Norge anser seg selv som et land med utstrakt likestilling og gode rettigheter for kvinner. Mangler kvinner i Uganda rettigheter og muligheter menn har?

– De kulturelle tradisjonene i Uganda hindrer kvinners rettigheter og muligheter. Det forventes at en gift kvinne holder seg hjemme og tar ansvar for husholdet og barneoppdragelse. På landsbygda er dette synet rådende og står sterkt. Kvinner har heller ikke de samme økonomiske rettigheter som menn. De har for eksempel ikke arverett, noe som fører til at enker ofte blir kastet ut av sine hjem av svigerfamilien. Har en ikke økonomisk makt blir det vanskelig å styrke sin posisjon. Økonomisk makt er det samme som makt. Og når mannen har den økonomiske makten, er det også han som har kontrollen. Selv om kvinner i byene ofte er rikere og kan ha større handlingsrom, har de ikke de samme mulighetene som menn. De kan for eksempel ikke forvente den samme støtten av sine menn hvis de vil virke innen politikk, som det menn kan forvente av sine koner. Det er også i byene forventet at det er kvinnen som skal ta seg av arbeidsoppgavene i hjemmet. Familier som er en del av det øvre lag i samfunnet har vanskelig for å holde sammen, og det er ofte kvinnene som får skylden for dette.

– Gjøres det noe på et politisk nivå for å bedre likestillingen?

– Regjeringen har fattet og gjennomført vedtak som skal styrke kvinnens rettigheter. Selv om 23 % av regjeringsmedlemmene i Uganda er kvinner, har de ikke den innflytelse de burde hatt. Selv om de tradisjonelle forventningene til kvinner står sterkere på landsbygda, er de også rådende i byene. Det er ikke så lett for de kvinnene som faktisk er valgt til å sitte i parlamentet å skape endringer, når mennene er i et betydelig flertall. Fordi kvinner allerede fra de er små blir gitt en rolle som underlegen mannen, mangler de ofte nødvendig selvtillit. Når de også er i undertall, mangler de også forhandlingsmakt. Den politiske viljen er her, men tradisjoner holder veldig igjen.

– Selv om omtrent like mange kvinner som menn har høy utdanning i Norge i dag, viser det seg at begge kjønn ofte velger yrker tradisjonelt. I Norge blir dette sett på som en utfordring, hvordan er situasjonen i Uganda?

– Juridisk sett er kvinner, som menn, fri til å velge. Problemet er at skolegang koster penger, og det er foreldrene som har pengene. I denne sammenhengen ser man at fattigdom og tradisjon hindrer likestilling. Jentene har ikke arverett, og skal giftes bort.

De blir derfor ikke prioritert når barna skal få skolegang. Derimot vil skolegang til gutter være en investering, fordi de fremdeles vil være en del av familien etter at de er gift. Mange jenter faller også ut av skolen når de blir gravide. Dessuten er det mange arbeidsgivere som kvier seg for å ansette jenter fordi de kan bli gravide. Det blir sett på som tryggere å ansette en mann. Det er mye lettere for menn å få en jobb enn det er for kvinner.

– Hva kan en gjøre for å møte disse utfordringene?

– Det er nødvendig med en mentalitetsforandring. Det er svært viktig å drive opplysningsarbeid på grasrotnivå. Caritas gjør en viktig innsats her. Flere prosjekter som Caritas Norge støtter, har bedret kvinnens rettigheter og levevilkår i flere av bispedømmene i Uganda. Jeg mener at kvinner må ha de samme arverettighetene som menn, slik at jentene får et rettferdig økonomisk utgangspunkt. Slik kan foreldrene gi sine barn, enten de er gutter eller jenter, en rettferdig start.

– I Norge er under én av fem toppledere kvinner, kvinner tjener i snitt mindre enn menn og bruker mer tid på husarbeid enn menn. Dette tyder på at et tradisjonelt syn på hva som forven-

tes av kvinner og menn fremdeles er opprettholdt, selv om politiske vedtak søker å fordre en langt jevnere arbeidsfordeling. Sier dette noe om kvinners og menns ansvarsfølelse og hva de forventer av seg selv?

– Jeg mener at arbeidsfordelingen før var bedre enn den er i dag. Selv om det da også var forskjellige oppgaver til kjønnene, var fordelingen mye mer rettferdig. I dag er mannen på konstant jakt etter penger. Hele arbeidsbyrden faller derfor på kvinner, de må nå også gjøre de oppgavene mannen tradisjonelt var ansvarlig for. Finansielle spørsmål er i dag langt mer mannsdominert enn de var før. Hvis kvinnen i dag har inntekt, går den til husholdet. Jeg mener en av grunnene til dette er at kvinnen har en langt sterkere ansvarsfølelse for familien, i tillegg kommer selvsagt det vi har snakket om tidligere, som arverett og andre økonomiske rettigheter. Denne situasjonen oppstod ikke før i kolonitiden.

– Kvinners deltakelse i Den katolske kirke i Norge er omfattende. Kvinner er menighetsrådsmedlemmer og menighetsrådsledere i samme grad som menn. Situasjonen er den samme i andre kirkelige råd og foretak. Dette er tall som viser at katolske kvinner i Norge har større muligheter til å inneha viktige verv og stillinger i organer og foretak som Kirken står bak, enn det kvinner generelt i Norge har. Hvordan er mulighetene for kvinner i Uganda til å delta i kirkelige organer og å inneha lederverv tilknyttet Kirken?

– De fleste foretak i Kirken i Uganda er ledet av prester, og dermed menn. Når det opprettes stillinger for legfolk, blir menn ofte valgt. Dette er også ofte tilfellet når Kirken oppretter kvinnetiltak, menn blir beslutningstakerne i disse tiltakene. Jeg mener at det i Uganda er lettere for en kvinne å oppnå høye posisjoner i det øvrige samfunnslivet enn det er i Kirken. Dette er svært synd. Kvinner er flinkere kirkegjengere enn menn, de er mer aktive i kirkelivet, og de bidrar i større grad økonomisk, men de bestemmer mindre. Men jeg vil allikevel si at utviklingen er positiv. Kvinner har ofte lesningene, og de kan ministrere. Det går tregt, men rette veien.

– Ofte når kvinner søker å styrke sin posisjon, er det ikke alle menn som responderer like positivt på dette. Hvordan takler ugandiske menn kvinners ønske om å bedre sin situasjon?

– Mannen kan ofte oppfatte dette som en utfordring, eller en konkurranse. Dette gjelder for eksempel utdanning. Når kvinnen har høy utdanning, føler mannen at han taper terreng. De fleste menn i Uganda mener at det er mannen som skal forsørge sin kone, ikke omvendt. Men det skal også sies at det finnes menn som er positive til dette, men de er ofte redde for hva andre menn synes. Begge kjønnene lider under rolleoppfatningene som råder. Forskning viser at begge kjønn tjener på at kvinnens posisjon styrkes.

Dette er ikke en konkurranse, men et samarbeid som er til alles beste. Likestilling er viktig både spirituelt og fysisk. Kvinnene blir kvitt frykten de lever i, og kan uttrykke det de tenker og føler. I tillegg kan man også bli kvitt kjønnsbasert vold. Dessuten har alle mennesker, kvinner som menn, rett til selv å bestemme hvordan de skal leve, uten å være underlagt andres herredømme.

Trinacria
Temareiser til Sicilia og Sør-Italia

Padre Pio
29. september - 5. oktober
Pilegrimsreise til Sør-Italia, San Giovanni Rotondo/
Matera/Pietrelcina

Priser fra 9500,- Inkl. fly, fellestransport og overnatting med full pensjon. (Minimum 30 deltakere.)

Påskan på Sicilia
4 -14 april 2009
Vi følger innbyggernes påskefeiring dag for dag.
Fra Palmesøndag til 2. påskedag.

For mer informasjon se vår hjemmeside:
www.trinacria.no
E-post: info@trinacria.no

Vår samarbeidspartner:
Inter Travel Sport & Event
Medlem av reisegarantifondet

Norge

OKB og Islamsk Råd: Fellesuttalelse mot ekteskapsloven

Før Stortinget den 11. juni vedtok ny ekteskapslov som sidestiller heterofilt og homofilt samliv, publiserte OKB og Islamsk Råd den følgende fellesuttalelse mot ekteskapsloven:

Som religiøse ledere er en av våre oppgaver å veilede mennesker i etisk-moralske spørsmål. I den sammenheng ønsker vi å markere avstand fra den foreslåtte ekteskapslov, som sidestiller homofilt med heterofilt ekteskap. Ekteskapet som institusjon har en grunnleggende plass i samfunnet, og vi vil markere avstand fra forsøk på å rukke ved dette.

Vi, de undertegnede, ønsker med denne erklæring å markere at:

1. Ekteskapet er et forhold mellom en kvinne og en mann og er en grunnleggende samfunnsordning.
2. Kvinner og menn er skapt til å utfylle og ha omsorg for hverandre i et kjærlighetsfullt samliv, som gir muligheter for å sette barn til verden og føre slekten videre.
3. Barn trenger både en mor og en far som omsorgspersoner. Forskjellen mellom kvinner og menn er ikke bare kulturbetinget, men først og fremst biologisk grunnet. Mennesket er fra begynnelsen av skapt av Gud til kvinne og mann.

Oslo, 2. juni 2008

BERNT EIDSVIG CAN.REG.
BISKOP, OSLO KATOLSKE BISPE-
DØMME

SENAID KOBILICA
HOVEDIMAM, LEDER ISLAMSK RÅD

Hefte med messen parallelt på norsk og polsk tilgjengelig

Oslo katolske bispedømme har produsert hefter med messen parallelt på norsk og polsk. Bakgrunnen er et ønske fra flere av landets menigheter, som har sett behovet etter at det de siste årene har vært en stor arbeids-

innvandring fra Polen. Behovet er særlig stort i menigheter hvor man ikke jevnlig har anledning til å feire messen på polsk. Med det nye heftet kan polskspråklige følge med i norskspråklige messer skritt for skritt og samtidig lære messen på norsk.

Heftet er et tilbud til landets katolske menigheter og koster kr. 20 per stk. Heftene er i solid og pen utforming, i A5-format og må kjøpes i pakker på ti. Porto kommer i tillegg. Bestilling ved henvendelse til bispedømmets resepsjon, tlf. 23 21 95 00 eller per e-mail til mia.corneliusen@katolsk.no.

Bispedømmet minner om at søndagens lesninger på polsk foreligger på www.katolsk.no, slik at man kan printe ut også disse og legge frem til søndagsmessene.

Kateketisk Senter med eget nettsted

Kateketisk Senter hadde den 29. mai gleden av å lansere sitt eget nettsted, www.katekese.no. Som en hilsen i forbindelse med lanseringen av nettstedet skriver biskop Bernt Eidsvig:

Kjære kateketer,

det er en stor glede å kunne hilse dere alle gjennom dette nye nettstedet som Kateketisk Senter har etablert. Det er mitt håp at siden kan bidra til en stadig forbedring og videreutvikling av katekesen i våre menigheter, og hjelpe dere i trosundervisningen.

Formålet med nettstedet er blant annet å lette informasjonen mellom Kateketisk Senter og menighetenes kateketer. Her kan man bestille materiale og også utveksle ideer med andre kateketer gjennom et eget forum. Kateketisk Senter oppfordrer kateketer i hele landet til å bruke dette forumet til å komme med ideer som andre kan ha glede og nytte av. Tips også gjerne Kateketisk Senter om stoff man ønsker seg på sidene.

OKB dømt til å gjeninnsette prest

Informasjonstjenesten i OKB sendte den 27. mai ut den følgende pressemelding:

Oslo katolske bispedømme er av Oslo tingrett pålagt å gjeninnsette en katolsk prest på Hamar i stilling som prest ved Oslo katolske bispedømme, etter at den aktuelle presten i januar 2008 saksøkte bispedømmet ved biskopen for brudd på arbeidsmiljøloven. Kjennelsen gjelder at presten skal ha rett til å gjeninntre i sin stilling som prest i bispedømmet inntil det foreligger en rettskraftig dom. Hovedforhandlingen er berammet til juni dette år.

Oslo katolske bispedømme vil anke kjennelsen fra Oslo tingrett. Selv om det bare er 14 dager til hovedforhandlingen i saken, er rettens avgjørelse så problematisk for Kirken og ikke minst menigheten at det er nødvendig å få den overprøvet. Avgjørelsen griper sentralt inn i Kirkens myndighet til å fastsette vilkårene for å kunne fungere som prest. Så lenge den aktuelle prestens orden har kalt ham tilbake til Polen, kan han ikke lovlig forvalte sakramentene for menighetens lemmer. Uten denne kirkelige autorisasjonen/jurisdiksjonen blir tjenesten som prest uten innhold. Menigheten vil derfor som nå måtte bli betjent av andre prester i bispedømmet.

Bispedømmet ønsker ikke å kommentere saken ytterligere. For øvrig henvises det til bispedømmets pressemelding av 9. mars 2008.

Oslo, 27. mai 2008
Informasjonstjenesten OKB

Focolare med egne nettsider

Den 16. mai 2008 var det 25 år siden Focolare-bevegelsen etablerte seg i Norge. I denne forbindelse lanserte fellesskapet egne internett-sider: www.focolare.no.

Focolare er en internasjonal og verdensomspennende fornyelsesbevegelse som tar utgangspunkt i Det Nye Testamentet og har sin opprinnelse i Den katolske kirke. Den vil svare på Jesu bønn: "Fader, at alle må være ett som du og jeg", og på alle områder

bidra til å gjøre verden til en samlet menneskehet.

St. Eystein skole blir også ungdomsskole

Torsdag 5. juni fikk St. Eystein skole i Bodø beskjed om at søknaden til myndighetene om utvidelse til ungdomsskole er godkjent. Dette er spesielt gledelig, for den opprinnelige søknad tidligere i vår ble avslått. Direktoratets avslag ble av skolen påklaget til departementet, og nå er altså avslaget omgjort. St. Eystein skole blir derfor også ungdomsskole fra høsten 2008.

På skolen gir dette stor optimisme, men det innebærer også store utfordringer. For foreldre og elever gir det trygghet for tiden etter barneskolen. I skoleåret som nå nærmer seg slutten, har St. Eystein hatt 43 elever, fordelt på 1. til 7. trinn.

St. Eystein skole er en av fire katolske skoler i Norge, men del av verdens største nettverk med nær 44 millioner elever og studenter i katolske undervisningsinstitusjoner. Av disse er St. Eystein den eneste katolske skolen nord for Polarsirkelen. Da skolen startet opp høsten 2004, ble den også første friskole i Bodø kommune.

Polakkene nå Norges største innvandrerguppe

Den polske innvandrerbefolkningen gikk i fjor forbi den pakistanske, slik at polakkene nå er Norges største innvandrerguppe. Det fremgår av tall fra Statistisk Sentralbyrå som ble fremlagt i april. Tallene gjelder for 1. januar 2008.

Personer med bakgrunn fra Polen er nå den største innvandrerguppen med 32.100 personer. Deretter kommer Pakistan med 29.100, Sverige med 26.200 og Irak med 22.900. Veksten i den polske innvandrerbefolkningen var i løpet av 2007 på 13.200 personer. Det er en nesten dobbelt så stor økning som i 2006, da det ble 7.000 flere personer med polsk bakgrunn. I 2006 var polakkene den sjette største innvandrerguppen, og den økte til å bli den største i løpet av 2007. Nesten alle disse har selv innvandret til

Norge, bare 1.400 personer er barn av to polske innvandrere.

Statistisk Sentralbyrås tall dreier seg kun om personer som har innvandret og fått vanlig norsk personnummer, ikke om de titusener av andre polakker som arbeider – for tiden ”midlertidig” – for det meste i bygningsindustrien. Nettoveksten av polakker var i fjor på gjennomsnittlig 1000 i måneden, dvs. over 30 om dagen.

Sammenligner man disse tallene med det antall polskfødte som Den katolske kirke i Norge per 30. april 2008 hadde klart å registrere som medlemmer, er avstanden forstemmende stor. Selv om vi – for å avskjære faren for å overdrive – skulle gå ut fra at hele ti prosent av polakkene ikke var katolikker, er gapet mellom registrerte polske katolikker og det reelle antall polske katolikker bosatt i Norge på godt over 20.000. I Den katolske kirkes sentrale medlemsregister er det nemlig bare registrert 6.032 polskfødte.

Statistisk Sentralbyrå har også offentliggjort detaljerte tall for en rekke større kommuner. Den polske innvandrerbefolkningen (altså polskfødte og norskfødte barn av polske foreldre, både katolikker og ikke-katolikker) i utvalgte kommuner er: Oslo: 6.581; Bergen: 2.022; Bærum: 1.442; Stavanger: 1.337; Trondheim: 918; Asker: 748; Drammen: 524; Kristiansand: 406; Fredrikstad: 380.

At det gjenstår svært mye arbeid med registrering av innvandrede polske katolikker er åpenbart ved en sammenligning med antallet polskfødte registrert i kirkens sentrale medlemsregister per 30. april 2008:

Oslo: 1.351; Bergen: 724; Bærum: 164; Stavanger: 354; Trondheim: 181; Asker: 87; Drammen: 58; Kristiansand: 94; Fredrikstad: 63.

St. Antonius kapell i Kragerø innviet

Fredag den 25. april var en stor dag i Vår Frue menighet. Biskop Bernt Eidsvig innviet vårt nye kapell i Kragerø. Kapellet er i privat eie, men er stilt til rådighet for Kirken og vil betjenes fra sognekontoret i Porsgrunn.

Biskop Eidsvig vigslet St. Antonius kapell i Kragerø.

Bakgrunnen for kapellet er at Olav og Tina Nguyen i Kragerø ble klar over at vi ønsket å feire messe regelmessig i byen, siden det er en god del katolikker i Kragerø og omegn. De besluttet da å innrede hele andreetasjen i sitt hus til et kapell. Kapellet er i en varm gul farve, mens benkene, som er fra Polen, er i en mørkere trefarve. Alteret er det gamle fra kapellet i Larvik. Kapellet er bygget for å huse inntil 50 mennesker.

På vigslingsdagen var kapellet overfylt, det var minst 120 personer tilstede. Fra Kragerø kommune kom ordfører Kåre Preben Hegland, mens prost Bente Heibø Modalsli og Harald Monsen representerte Den norske kirke. Fra Baptiskirken var pastor Jon Vestøl, fra Frikirken pastor Niclas Bengtson og frue. I sin preken minnet biskop Eidsvig om at et gudshus må bygges av levende stener. Kirkebygget i seg selv er ganske tomt hvis det ikke fylles av bønn fra de troende. Denne formaningen håper vi alle troende i Kragerø tar til seg, og ser til at vårt nye kapell må bli et bønnens hus.

Kapellet er tilgjengelig på dagtid når Olav og Tinas restaurant i første etasje er åpen. Kapellet har ellers en egen inngang fra Løkkebakken, hvor man kan komme inn rett fra gateplan. Vi tar sikte på å feire messe en gang i måneden (stor sett første lørdag i måneden) og etter de store høytidene i kirkeåret. Ved å gå inn på fanen Messetider på menighetens eget nettsted, kan du se når det feires messe, og du kan se et kart over hvor kapellet er.

Kapellet er oppkalt etter Den hellige Antonius av Padua.

Vår Frue menighet, Porsgrunn

Fredrikstad og Lillehammer vant NM

Glade vinnere av Junior-NM.

Også i år ble det avholdt Norgesmeesterskap i ministrering for junior og senior. Juniorhelgen gikk av stabelen i St. Olav i Oslo 18.-20. april, med 80 deltagere fra syv menigheter. Vert for seniorene var St. Birgitta menighet i Fredrikstad helgen 25.-27. april, og ca. 60 personer fra syv menigheter deltok.

Under NM i ministrering er det både en teoretisk og en praktisk prøve. I den praktiske prøven måtte ministrantene gjennomføre en del av liturgien, gjøre i stand det utstyr som trengs til feiringen av den bestemte liturgiske handling og finne frem det liturgiske tøy som presten trenger. I den teoretiske prøven svarte ministrantene på en rekke liturgiske spørsmål, samt spørsmål knyttet til Bibelkunnskap.

Etter dommernes gjennomgang av teoriprøvene og den praktiske prøven, ble følgende topplasseringer kunngjort:

Junior-NM: 1. plass til St. Birgitta menighet, Fredrikstad; 2. plass til St. Olav menighet, Oslo; 3. plass til St. Ansgar menighet, Kristiansand.

Senior-NM: 1. plass til Mariakirken menighet, Lillehammer; 2. plass til St. Birgitta menighet, Fredrikstad; 3. plass til St. Franciskus Xaverius menighet, Arendal.

Broen gratulerer!

Amfetaminsmugler utkledd som katolsk prest

En 58 år gammel mann fra Polen skal ha forsøkt å smugle 11 kilo amfetamin inn i Norge. Det var den 28. april i år at tollerne på Svinesund gjorde det store narkotikabeslaget.

– Han hadde faktisk kledd seg ut i presteskjorte, og utga seg for å være en prest som skulle besøke en kollega i Oslo. Han prøvde antagelig å slippe gjennom tollkontrollen på den måten, sier kontorsjef Wenche Fredriksen ved grensekontrollen på Svinesund til NRK.

Men tollerne fattet mistanke til tross for den kreative avledningsmanøveren: I baksetet på polakkens bil fant de 11,5 kg amfetamin og 805 gram marihuana.

Kilde: Vårt Land/NTB/NRK

Utenriks

Pavens program med ungdommen

Vatikanet har offentliggjort pave Benedikt XVI's program i Sydney i juli, hvor han deltar ved de 23. Verdensungdomsdagene. Verdensungdomsdagene, som startet beskjedent i Roma i 1984, er etterhvert blitt et av de største arrangementene i Den katolske kirkes regi. Annenhvert år arrangeres internasjonale verdensungdomsdager med deltagelse fra hele den katolske verden og også fra andre kristne.

Den hellige far forlater Roma lørdag morgen den 12. juli og har en lang flyreise foran seg før han lander på Sydneys flyplass Richmond. De første dagene i Australia skal paven feriere, og Vatikanet oppgir kun at feriestedet er "en privat residens".

Den 17. juli har Den hellige far sitt første offisielle program. Ved en velkomstsereoni i Sydneys regjeringsbygg møter han landets generalguvernør og statsminister. Deretter fortsetter han med båt til Sydneys havn, hvor han hilses av verdens unge katolikker. Den 18. juli presiderer Den hellige far ved en økumenisk gudstjeneste i byens katedral, hvor han også møter ledere for andre trossamfunn. Lunsjen inntas sammen med en liten gruppe verdensungdomsdagdeltagere. Deretter åpner han Korsveien i Sta. Maria-katedralen. Om kvelden treffer han flere unge troende i kirken Det

hellige hjerte ved universitetet Notre Dame.

Den 19. juli feirer Den hellige far messe i katedralen, spiser lunsj med de australske biskopene og reiser deretter til veddeløpsbanen Randwick, hvor Verdensungdomsdagene store arrangementer finner sted. Der leder han en kveldsbønn for de unge. Den 20. juli feirer paven avslutningsmessene for Verdensungdomsdagene, også denne på Randwick. Om kvelden møter han og taler til arrangørene. Mandag den 21. juli, etter en privat messefeiring, tar paven farvel med arrangører og deltagere – før han kjøres til flyplassen for en lang hjemreise.

Kilde: Zenit

Kongregasjon med ny instruksjon om lydighet i ordenslivet

Lydighet i ordenslivet er en reise i søken etter Gud, med den hensikt å slippe hans kjærlighet til i alle dens former. Slik beskrives det i et nytt dokument fra Vatikanet, utgitt av Kongregasjonen for Institutter for konsekrent liv og Selskaper for apostolisk liv. Instruksjonen bærer tittelen "Autoritetens og lydighetens tjeneste" og ble presentert av en gruppe kvinnelige og mannlige ordensledere som den 28. mai var samlet til seminar i Roma.

Ordensfolk må forstå lydighet som "en måte å hjelpe kommuniteten eller instituttet til å søke og oppfylle Guds vilje på," heter det i instruksjonen. Grunnlaget for lydigheten ligger "i den søken etter Gud og hans vilje som karakteriserer de troende." Ved sitt lydighetsløfte imiterer ordensfolket Kristus, "som i kjærlighet var lydige inntil døden på korset."

Dokumentet tar eksplisitt opp temaet "vanskelig lydighet", som oppstår når den enkelte finner sin overordnede bestemmelser "særlig vanskelig å gjennomføre". Det tar også opp situasjoner hvor den overordnede ordre kan skape konflikter i den enkeltes samvittighet. Lydighet kan "forårsake vanskelige stunder". anerkjenner dokumentet, men ordensfolk bør alltid huske at lydighetens fundamentale rolle er å lede til en anerkjennelse av Guds vilje. Alle som lever et konsekrent liv er kalt til å anerkjenne

lydigheten, "ikke kun som en passiv og uforpliktende utførelse av ordre," men som en samvittighetsfull og bevisst forpliktelse.

Også det å inneha autoritet i ordenslivet kan by på vanskeligheter, slås det fast. Instruksjonen gir retningslinjer for superiorer og oppmuntrer dem til å utøve sin autoritet med klokskap. Også superiorer er kalt til lydighet. Man må "invitere mennesker til å lytte, fremme dialog, dele og fremme medansvarlighet." Overordnede må vise pastoral omsorg og et nådig sinnelag, slås det fast.

Instruksjonen fra Vatikanet gjentar flere ganger at lydighet ikke kun er en måte å strukturere ordenslivet på, men en reise i søken etter Guds vilje. I lydighet til overordnede må ordensfolket se "en virkelig ledelse ved Guds vilje."

Hele dokumentet kan leses på engelsk, fransk, italiensk eller spansk.

Kilde: CWN

Ny statistisk årbok

Vatikanet har nylig publisert ny utgave av sin statistiske årbok – med tall fra perioden 2000-2006.

Fra år 2000 og frem til utgangen av 2006 er antall katolikker noenlunde uendret, og katolikker utgjør 17,3 % av verdens befolkning. Veksten i Europa, hvor 25 % av verdens katolikker bor, var på mindre enn 1 %. I Nord- og Sør-Amerika var veksten på 8,4 %, og Oseania økte med 7,6 %. I Asia tilsvarende økningen befolkningsveksten for øvrig, mens man i Afrika så en vekst fra 130 millioner til 158,3 millioner.

Antall biskoper på verdensbasis er steget fra 4541 i år 2000 til 4898 i år 2006. Også antall prester har økt noe, fra 405.178 til 407.262 (1/2 %). Her ser man imidlertid mange regionale forskjeller. Europa er eneste verdensdel med reduksjon av antall prester. På andre kontinenter er det stabilitet eller økning.

Den katolske kirke har omtrent dobbelt så mange ordenssøstre som prester. Størst vekst i det kvinnelige ordensliv finner vi i Afrika og Asia.

Antall prestestudenter steg fra 110.583 i 2000 til over 115.000 i 2006 – en økning på 4,43 %. Også her ser vi store regionale forskjeller – fremgang i Afrika og Asia, men en tilbakegang i Europa på hele 16 %.

Kilde: CWN / Katolsk orientering

Ny president for Familierådet

Pave Benedikt XVI utnevnte lørdag den 7. juni kardinal Ennio Antonelli (71) til ny president for Det pavelige rådet for Familien etter den kolombianske kardinal Alfonso López Trujillo, som døde den 19. april i år. Kardinal Antonelli har siden 2001 vært erkebiskop av Firenze.

Kardinal Antonelli ble født den 18. november 1936 i Todi i Umbria. Han var teologiprofessor i Assisi før han mellom 1982 og 1988 var biskop av Gubbio. Deretter var han erkebiskop av Perugia-Città di Pieve. Han ble i 1995 utnevnt til generalsekretær for den italienske bispekonferansen, og i henhold til tradisjonen gikk han derfor av som erkebiskop av Perugia-Città di Pieve. Han var svært aktiv i mediene og uttalte seg om utallige politiske spørsmål. I 2001 utnevnte pave Johannes Paul II ham til erkebiskop av Firenze etter kardinal Silvano Piovanelli. Han ble kreert til kardinal den 21. oktober 2003.

I kurien i Vatikanet forsterker Antonelli nå gruppen av italienske kardinaler. Observatører går derfor ut fra at pave Benedikt i noen av de forstående utnevnelsene til toppstillinger i kurien vil velge en latinamerikaner. Flere prefekter for kongregasjoner og presidenter for pavelige råd har allerede fylt 75 år, som kardinal Francis Arinze (prefekt for Liturgikonregasjonen) fra Nigeria, kardinal José Saraiva Martins (prefekt for Helligkårskongregasjonen) fra Portugal, kardinal Walter Kasper (president for Rådet for kristen enhet) fra Tyskland og kardinal Javier Lozano Barragán (president for Rådet for helsearbeidere) fra Mexico.

Kilde: Kathpress

Åpner for ny Karbon 14-test av Likkledet i Torino

En amerikansk forsker har overbevist Universitetet i Oxford om å revurdere konklusjonene fra en test fra 1989, som sådde tvil om Likkledet i Torinos ekthet. Etter en Karbon 14-test på en bit av kledet, annonserte et team fra universitetet at det kun var mellom 600 og 700 år gammelt og dermed ikke kunne være Jesu linklede. Denne Karbon-dateringen var på kollisjonskurs med en mengde andre studier som indikerer at kledet kan dateres tilbake til Jesu tid og stamme fra Palestina.

Nå har fysikeren John Jackson fra Universitetet i Colorado, som har blitt en av verdens fremste eksperter på likkledet, overtalt Oxford Radiocarbon Accelerator Unit til å foreta en ny undersøkelse for å se hvorvidt 1989-målingen hadde svakheter ved seg. Jackson hevder at biten som ble testet kan ha vært forurenset av røyk fra en brann som ødela deler av likkledet. Karbonmonoksid fra røyk kan lett gi falske resultater ved en Karbon 14-test, hevder forskeren.

Christopher Ramsey, leder for Oxford-gruppen, bekrefter at han åpner for ny undersøkelse – dette fordi han anerkjenner behovet for en ny datering for å kunne sammenligne resultatet med annet bevis som indikerer at kledet er mye eldre enn bare 600-700 år.

I en relatert nyhet annonserte pave Benedikt den 2. juni at Likkledet skal stilles ut i 2010, første gang siden jubelåret 2000. Selv håper Den hellige far å få besøke det – "dersom Herren gir meg liv og helse".

Kilde: CWN

St. Elisabethsøstre
har ledig leilighet/bolig
for eldre mennesker.

Telefon 23 38 44 00
kl. 18.30-20.30

Nytt om Navn

Norske sr. **Merete Ruud-Christensen** (av Eukaristien) OP ble den 10. juni valgt til priorinne i Monastère saint Dominique i Dax, Frankrike. Valget gjelder for tre år. Hun avla de evige løfter i 1997.

Klosteret i Dax tilhører dominikanerordenens kontemplative gren og er tilsluttet en federasjon av dominikanerinnemonialer (kontemplative nonner) i Norge (Lunden kloster), Sveits og Frankrike (La fédération Notre Dame des Prêcheurs). Kommuniteten i Dax består av 36 søstre fra seks forskjellige land i alder 36-102 år. Klosteret har egen gjesteavdeling og kan ta imot besøkende som ønsker noen dager med bønn og stillhet.

P. **Kjell Arild Pollestad**s bok "Veien til Rom" fra 1990, foreligger nå på fransk: Kjell Arild Pollestad: "Le Chemin de Rome; récit d'une conversion", Paris, Cerf, 2008. F. Pollestads "Skål for Norge" er tidligere kommet på Russisk. P. Kjell Arild tilhører for tiden et av dominikanernes tre klostre i Paris, Le Couvent Saint-Jacques.

Også Sr. **Marie Françoise** på Lunden har utgitt sitt teologiske verk "Kom til Faderen" på fransk, boken kan kjøpes på www.lulu.com.

Focolare har kalt **Sissel Thyges** til Nederland, hvor hun slutter seg til bevegelsens hus i Eindhoven. Thyges har derfor sagt opp sin stilling i Oslo katolske bispedømme fra og med 1. juni 2008.

Sissel Thyges

Sissel, som har norsk mor og luxembourgsk far, vokste opp i Luxembourg men har vært tilknyttet Focolare-fellesskapet i Norge siden 1997. Fra september

2000 til august 2007 virket hun som sekretær for biskopen i Oslo katolske bispedømme – først biskop Gerhard Schwenzler SS.CC. og siden Bernt

Eidsvig Can.Reg. Fra 20. august 2007 har hun blant annet arbeidet som sekretær ved bispedømmets tribunal.

Wencke Hjellum, som har vært tilsatt som lærer ved St. Paul skole siden 1997, gikk av med pensjon ved oppnådd aldersgrense i desember 2007. Ved et arrangement på skolen onsdag 7. mai 2008 ble hun tildelt Kongens fortjenstmedalje i sølv. "Du har gjennom 40 år som lærer hatt en uvanlig

Wencke Hjellum tildeles kongens fortjenstmedalje.

viktig funksjon i forhold til å utvikle norskfaget – ikke bare for egne elever og egen skole, men også regionalt og nasjonalt", sa assisterende fylkesmann Rune Fjeld i sin tale til hederskvinnen.

Caritas Norge avholdt sitt årlige råds-møte på Mariaholm i Spydeberg 30. mai - 1. juni. Representanter for 19 av Norges 34 katolske menigheter deltok sammen med Caritas Norges styre, ansatte og gjester fra inn- og utland. Tema for årets råds-møte var "Kvinner og likestilling". Det ble også gjennomført valg til Caritas' styre. **Elisabeth Thielemann, Kirsti Øyen** og p. **Sigurd Markussen** ble alle gjenvalgt for en periode på fire år. **Per Tonne** ble valgt inn i styret for ett år i stedet for **Stein-Morten Omre**, som dessverre har måttet trekke seg. Styreleder **Gjermund Høgh** sto ikke på valg, og har ett år igjen av sin periode.

Caritas Norge

Helene Lund ble lørdag den 24. mai opptatt som dame av Ordenen av Den hellige grav i Jerusalem (OESSH). Investituret fant sted i Notre-Dame i Paris. Helene Lund er derved den andre damen i gravriddernes magistrale delegasjon i Norge.

Helene Lund

kveld før investituret var det kardinal André Vingt-Trois, erkebiskopen av Paris, som presiderte ved vigilien.

Den norske magistrale delegasjonen av gravridderne har nå ni medlemmer; syv riddere og to damer. Magistralt delegat (leg leder) i Norge er Knut Arstad, og p. Arne Marco Kirsebom er storprior for Norge.

St. Franciskus barnehage i Arendal har den 22. mai ansatt ny styrer. Den nye styreren, **Roxana Smetan Løken**, er katolikk og aktiv i St. Franciskus Xaverius menighet – blant annet som leder for småbarnsgruppen. Roxana er 35 år, opprinnelig fra Romania og har 16 års ansiennitet. Hun tiltrer stillingen den 1. august 2008.

Fredag 13. juni fylte dominikanerpater **Ellert Dahl** OP 80 år. Dagen ble blant annet feiret ved messe i St. Dominikus kl. 18.30, presidert av biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo.

Pater Ellert Dahl OP

Det var p. Dahl som i 1977 opptok biskop Eidsvig i Kirkens fulle felleskap. Ellert Dahl er født i London den 13. juni 1928. Han tok sin artium i Drammen i 1946, og siden tjenestegjorde han i det britiske Royal Artillery (1947-1949). Fra 1949 studerte han kunsthistorie i Oslo. Han konverterte til Den katolske kirke i 1952, trådte inn i dominikanerordenen to år etter og studerte da i Le Saulchoir i Frankrike. Den 28. august 1960 ble han presteviet i St. Dominikus kirke i Oslo. Han kom til Neberg-gaten etter endt utdanning i 1963, og

ble der til han på slutten av 70-tallet reiste til brødrenes kloster i Toulouse, Frankrike, som studentmagister. Han tjenestegjorde siden som kapellan for dominikanerinnene på Lunden kloster, Oslo, og i flere menigheter i bispedømmet: Lillehammer, Stavan-ger, Haugesund og Hamar.

Høsten 2008 blir **sr. Anna Mirijam Kaschner** fra kongregasjonen Jesu dyrebare blod ny sekretær for Den nordiske bispekonferanse. Sr. Anne overtar etter sr. Christel Dawo, som sammen med sine medsøstre forlater Sverige i løpet av året. Sr. Anna kommer fra Tyskland, men har bodd i Danmark i tre år, hvor hun har arbeidet ved Pastoralsenteret i København.

Den nordiske bispekonferanse ønsker sr. Anna velkommen og uttrykker samtidig stor takk til sr. Christel for trofast og dyktig tjeneste.

Stockholms katolske stift

UTNEVNELSER I OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Biskop **Bernt Eidsvig** Can.Reg. av Oslo har med virkning fra 1. mai 2008 utnevnt de følgende ekstraordinære kommunionsutdelere i St. Paul menighet i Bergen, for en periode på tre år: **Blanche Perez, Angela Torheim, Anne Holden Rønning, Sebastian Eiter, Elisabeth Incinas, Angela Hasselgren, Peter Nwafor, Hjørdis Danbolt, Bac Duc Nguyen, Jan Willhelm Werner, Ton Nguyen, Cao Tin Duc, Willem von Erpecom, Anne-Kirsten Eek-Larsen, Marie Moseng, Anne Britt Høybye, Ronaldo Estrada, Albert Capati og Anne Rønning.**

Biskop **Bernt Eidsvig** Can.Reg. av Oslo har fra 1. februar 2008 gjenutnevnt p. **Arnfinn Haram OP,**

sr. **Else-Britt Nilsen OP, Per Kværne** og **Magdalene Thomassen** som medlemmer av Akademisk studieråd, for en ny toårsperiode. Biskop Eidsvig fortsetter også som medlem av rådet. Akademisk studieråd bistår biskopen med utviklingen av det norske katolske studietilbudet på universitetsnivå innenfor fagene filosofi og teologi.

Oslo katolske bispedømme søker:

Redaksjonssekretær for Broen – katolsk kirkeblad

Da vår nåværende redaksjonssekretær i Broen dessverre slutter, søkes det etter ny redaksjonssekretær i 50% stilling.

Broen utgis av Norsk Katolsk Bisperåd og er et felles blad for Den katolske kirke i Norge. Bladet distribueres til alle registrerte katolske husstander i landet og kommer ut med 6 nummer i året, med et opplag på ca. 20.000. Bladets hovedanliggende er å spre artikler, nyheter og informasjon om aktuelle hendelser og temaer fra Kirken i Norge og verden.

Bladet har egen layoutmedarbeider, og redaktør og redaksjon står for de innholdsmessige linjer. Redaksjonssekretærens oppgaver er innsamling og redigering av stoff, egen skriving, ferdigstilling av innholdet til layout osv.

Det kreves høy grad av selvstendighet i arbeidet. Det vil bli lagt særlig vekt på søkers skriveferdigheter og gode samarbeidsevner. God kjennskap til Den katolske kirke i Norge er en stor fordel.

Lønn etter avtale.

Søknad sendes Oslo katolske bispedømme, Akersveien 5, 0177 Oslo, innen 8. august.

Henvendelser om stillingen kan rettes til Ulrik Sverdrup-Thygeson, tlf. 23 21 95 09 eller e-mail Ulrik.Sverdrup-Thygeson@katolsk.no.

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender*

- 28. 06 Prestevielser av diakonene Pål Bratbak og Phu Nguyen
- 29. 06 I Bergen i anledning menighetens 150-årsjubileum, hovedcelebrant under høymessen
- 10.-21.07 I Sydney i anledning Verdensungdomsdagene
- 22.07-6.08 Ferie
- 07. 08 Møte med de nordiske preste- og ordensstudentene
- 18. 08 Ønsker 1.-klassinger på St. Sunniva velkommen sammen med rektor
- 05.-11. 09 Den Nordiske Bispekonferanse møtes i Lourdes

**per 9. juni 2008*

Pavens bønneintensjoner

2008

Juni

At alle kristne må legge vekt på et dypt personlig vennskap med Kristus så de kan gi styrken i hans kjærlighet videre til alle dem de møter.

At den eukaristiske kongress i Quebec må øke forståelsen for nattverden, Kirkens hjerte og evangeliserings kilde.

Juli

At stadig flere frivillige stiller seg sjenerøst til tjeneste for det kristne fellesskap.

At Verdensungdomsdagen i Sydney må tenne den guddommelige kjærlighets ild i de unge og la dem spre håpets såkorn.

August

At menneskene må respektere Guds plan for verden og bli seg bevisst den store gave Gud har gitt oss i Skaperverket.

At Gudsfolkets svar på det felles kall til hellighet og misjon må fremmes så de mange nådegaver kan få utfolde seg.

IN MEMORIAM

Sr. M. Bonifatia Wörtge

Født: 24. januar 1915 i Hamburg
Død: 28. april 2008 i Reinbek / Hamburg
Gravlagt: 6. mai 2008 i Reinbek / Søstrenes kirkegård

"Gud være lov og takk for alt"

Maria Josefine, Margaretha Wörtge ble født 24. januar i Hamburg og tilhørte Menigheten St. Bonifatius i Eimsbüttel i Hamburg. Hun bad om opptagelse ved klosteret i det daværende Provinshuset i Reinbek i 1930. Etter to år, i 1932, trådte hun inn i det daværende Moderhuset i Breslau. På grunn av skolegang (barnehageutdanning), varte hennes postulattid i 3 år. Hun ble ikledd i Neisse 9. april 1935 og fikk navnet Søster Maria Bonifatia, og i 1936 avla hun sine første ordensløfter.

Søster Bonifatia ble så sendt til Nestved i Danmark, til et barnehjem (fra 1936 til 1938) og senere (fra 1938 til 1941) til København/Kastanievei. Derfra ble hun flyttet til Amager i København, der hun ble utdannet som sykepleier. Der arbeidet hun på vårt sykehus i Amager som sykepleier og avdelings søster inntil 1957.

I 1957 begynte hennes tid i Norge. Hun kom til Oslo på vårt sykehjem i Urtegaten hvor hun arbeidet som sykepleier for eldre mennesker. Etter 3 år ble hun flyttet til Tromsø og ble ansatt som lærer i håndarbeide og tegning på den daværende katolske skole. Etter at skolen avsluttet sin virksomhet i 1968, ble hun flyttet til Lillestrøm, der hun nå fikk bruk

for sin barnehageutdanning. Etter at barnehagen ble stengt, ble Søster Bonifatia for en kort stund (fra juni 1979 til mars 1980) boende i Provinshuset i Oslo. Deretter ble Tønsberg hennes neste sted, der hun ble værende inntil 1990. Der hadde hun også priorinnehvervet over for 2 perioder.

På grunn av sin utdanning som hun fortsatte å utfylle med diverse kurs bl.a. i rose- og kunstmaling, sykurs, blomsterkurs, fotpleie samt møte- og taleteknikk m.m., oppnådde Søster Bonifatia en stor allsidighet. Med stor iver og med flid støttet hun innsamlingen til orgelet i St. Olav Kirke i Tønsberg (ved basarer og lignende), og hun fikk også menigheten med seg.

Men det var ikke bare den ytre geskjeftighet Søster Bonifatia søkte. Hun hadde en stor hengivenhet for tilbedelsen av Alterets Sakrament og for den indre bønn. Jesusbønnen sto hennes hjerte nær.

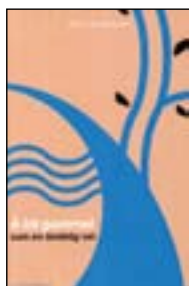
Med stor tålmodighet bar hun den sykdom hun fikk. Ved dette ble hun et forbilde og en inspirasjon for sine medsøstre. At hun måtte gjennomgå en vanskelig tid etter en kreftoperasjon, var det knapt noen av medsøstrene som registrerte.

På grunn av alderen flyttet Søster Bonifatia i 1999 fra Tønsberg til Rein-

bek/Hamburg, til vårt hjem for eldre Søstre. I en del år tjenestegjorde hun der som sakristan i de eldre Søstrenes kapell. Søster Bonifatia var usedvanlig flink til å utføre håndarbeide og fortsatte med det endog etter fylte 90 år. Under hennes tid i Reinbek gikk hennes tanker ofte til Norge. Derfra fikk hun mange ganger besøk, noe som viste hvor glad folk var i henne.

I sine siste tre-fire uker skal Søster Bonifatia ha vært meget svak. Hun fikk et kort sykehusopphold, men antageligvis følte hun at døden nærmet seg, og ville derfor tilbake til sitt hjem hvor hun ønsket å dø. Som en ettervirkning av hennes tidligere kreftoperasjon må det ha skjedd noe som førte til hennes død. Dagen etter sitt korte sykehusopphold døde hun. Etter noen timers besvær sovnet hun stille og fredelig inn. For Søstrene i Reinbek kom nok hennes død fort og uventet. Men for henne selv kom døden som en vel forberedt forløsning. Vi er takknemlige for tiden vi fikk ha sammen med Søster Bonifatia og håper og ønsker at hennes lengsel etter Gud nå er oppfylt. Måtte hun hvile i Guds kjærlighet og fred! Vi anbefaler vår kjære avdøde Søster Maria Bonifatia til deres forbønn.

St. Elisabethsøstrene

Piet van Breemen

Å bli gammel som en åndelig vei
 St. Olav forlag

"Å bli gammel er først og fremst en gave, men også en oppgave," skriver Piet van Breemen i et forord til denne boken. Forfatteren er jesuitt og viser oss hvordan alderdommen kan bli berikende og en nådens tid, en tid som også beriker andre. Piet van Breemen, som er født i 1927, henter stoff fra sin egen erfaring og fra personlige overveielser. Begge har sin rot i Ignatius av Loyolas spiritualitet.

Kr. 198,-

Erwin Bischofberger

Den katolske kirke i lommeformat
 St. Olav forlag

Forfatteren gir i denne boken en orientering om Den katolske kirkes tro og lære. Her behandles paveembedet, Bibelen, sakramentene, Maria, helgenene ... og fremfor alt Kirkens kjernepunkt – Guds åpenbaring i Jesus Kristus. Teol. Dr. Erwin er jesuittpater og har virket som professor i medisinsk etikk ved Karolinska Institutet, Stockholm.

Kr. 198,-

Oslo katolske bispedømme:

Kjære venner,

Kirken i Norge står overfor store utfordringer. Vi har utfordringer fordi vi stadig blir flere. At det blir flere av oss betyr at vi stadig må utvide. Blant annet må vi bygge flere kirker, ansette flere medarbeidere, øke katekesetilbudet og gi flere mulighet til å motta sakramenter. Dette krever penger, og det har vi lite av. I tidligere utgaver av Broen har Oslo katolske bispedømme presentert fremtidige prosjekter som nye kirker i Oslo og omegn, ny kirke i Sandefjord, ny kirke i Jessheim, ny kirke i Sandnes, ferdigstilling av kirke i Larvik, ny kirke i Kristiansand og opprusting av mange eldre kirker osv. For å kunne realisere disse prosjektene trenger vi din hjelp!

Helt konkret kan du hjelpe ved å gjøre ett av følgende:

1. Gi en enkeltgave til Oslo katolske bispedømme
2. Gi pengegaver gjennom avtalegiro

3. Hjelpe til med å få registrert katolikker med personnummer, noe som vil gi mer statstøtte til bispedømmet og mer kommunal støtte til menighetene.

Gaver innbetales til konto nr. **3000.15.11110**.

Gaver kan innbetales med vanlig giro, ved nettbank eller telegiro, eller ved avtalegiro. Ved bruk av vanlig giro, nettbank og telegiro, er det til din fordel om bispedømmet får opplysning om hvem som har betalt, og helst også personnummer. Da kan du nemlig få skattefradrag for gaven. Opplysningene kan sendes til Oslo katolske bispedømme, Akersveien 5, 0177 Oslo, tlf. 23 21 95 00, faks 23 21 95 01, e-post kirkebidrag@katolsk.no.

Dersom du har konkrete ideer eller tanker om hva vi kan gjøre for å samle inn mer penger, kan du sende en mail til finans@okb.katolsk.no. All hjelp er kjærkommen!

Vi ønsker dere alle en god sommerferie! Og vurder gjerne å gi litt av feriepengene og pengene du kanskje får igjen på skatten til Kirken.

+ *Bernt Eidsvig Can.Reg.*
Biskop

Thuan Cong Pham
Økonom

Fra byggingen i Larvik

Utmerkelse til Bjørg Halmøy:

Medalje fra paven!

Den 28. april kunne biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo overrekke den pavelige utmerkelsen *Pro Ecclesia et Pontifice* ("For Kirken og paven") til Bjørg Halmøy. Dekorasjonen kan tildeles både legfolk og geistlige for lang og tro tjeneste i Kirken – og Bjørg Halmøys innsats for Den katolske kirke i Norge har absolutt vært imponerende lang og tro.

Det var på ansøking fra menighetsrådet i St. Olav domkirke i Oslo og med tilslutning fra biskop Eidsvig at Halmøy ble tildelt utmerkelsen. 75 år gammel er nemlig Halmøy fremdeles en drivkraft i St. Olav menighet, og hun tar ikke en dag fri. Etter utallige år som leder av speider, annet barne- og ungdomsarbeid, kirkekafe, arbeid med eldre, regnskapsføring, all verdens praktiske gjøremål, vaffelsteking, matlaging og "sjauing", var det mange som ville gi Bjørg en velfortjent takk og hyllest da medaljen ble tildelt og feiret.

– Dette var veldig overraskende, forteller Bjørg. – Tenk at alle har klart å holde den hemmelig! Jeg er veldig stolt og glad, men allikevel veldig ydmyk i forhold til dette. Det er nemlig så mange andre som også hadde fortjent utmerkelsen. Men jeg velger å ta den imot på vegne av alle legfolk som står på! Kirken er avhengig av våre hender og føtter. Derfor er det flott at den anerkjenner og også dekorerer legfolkets innsats, for alt fra kaffekoking og moppevask til ungdomsarbeid!

Det er allikevel få som kan vise til Bjørgs merittliste og stå-på-vilje i kirkelig sammenheng, og ikke sjelden blir hun betegnet som "en institusjon" og et forbilde. Som et av barnebarna uttalte i sin tale ved festmiddagen, hvor familie og venner var samlet: "Når jeg ser på bestemor, hender det jeg tar meg i å tenke ungdommen nå til dags! – om meg selv..."

Broen slutter seg til de mange gratulantene!

KD

Biskop Eidsvig overrakte medalje og diplom på vegne av paven – og blomster på vegne av bispedømmet.

Overrekkelsen fant sted i bispegården, og biskop Eidsvig oppsummerte menighetsrådets begrunnelse for ansøkingen.

P. Jo Neve fra Stabekk (hvor Bjørg også har vært en betydelig støttespiller) proklamerte det pavelige diplom – på latin!

Det var stor stemning og mimring i menighetssalen da venner arrangerte festmiddag.

30 år med fri abort:

Menneskeverd i paveaudiens

Rundt 800 delegater fra Italiensk Pro Vita sammen med et titalls europeiske representanter fikk i forbindelse med 30-årsmerkingen av Italias abortlov audiens med paven. Representant fra den norske livsvernorganisasjonen Menneskeverd var Anne Samuelsen fra St. Paul menighet i Bergen. Hun er styremedlem i organisasjonen, hvor Oslo katolske bispedømme og Norges Unge Katolikker er støttemedlemmer. Her beretter Anne Samuelsen om møtet med paven og hans utfordring til oss alle om å forsvare livet – 30 år etter at også Norge fikk lovbestemt fri abort.

Det var en stor opplevelse å høre paven berømme innsatsen for livet i et samfunn der det blir stadig vanskeligere å forsvare menneskeverdet. Etter italienernes taktfaste rop, klapping og sang, kunne vår pave, tydelig glad og rørt over forsamlingens velkomst, forklare at årsaken er at "det har utviklet seg en mentalitet som i stigende grad devaluerer menneskelivet og overlater det til enkeltindividers vurderingsevne." Pave Benedikt snakket om betydningen av å styrke og hjelpe familier, han snakket om troens gave og at hver enkelt av oss er "kjent, ønsket og veiledet" av Gud, at hver og en av oss hører med i Guds skapende plan, den Gud som er Livets Herre.

Helt nytt av året er at alle de europeiske Vern om Livet-bevegelsene nå ønsker å stå frem samlet. I første omgang arbeides det med en underskriftskampanje som rettes mot EU. Paven berømmet bevegelsen for initiativet som søker å fastslå: 1) at livet starter ved unnfangelsen, 2) at en familie bygger på ekteskap mellom en mann og en kvinne og 3) at alle mennesker har rett til å bli født og utdannet i en familie med mor og far.

Dette er verdier som for Kirken alltid har vært udiskutable.

Som katolikk hører en audiens med paven til blant de større hendelser i livet – hvilket privilegium er det ikke å få være så nær Kirkens øverste hyrde på jorden! Hvilken utrolig glede var det ikke også kvelden før audiensen å få være til messe i St. Marcus-basilikaen sammen med 300 ungdommer som tilbrakte tiden etter messen i sakramentstilbedelse, sang, lesninger og bønn i Livets tjeneste – og å få samtale med mennesker som bruker sitt liv på å legge til rette for at gravide kvinner skal få anledning til å bære frem sine barn, mennesker som arbeider i nasjonale krisetelefoner, helsesentre, mødre hjem, informasjon og lobbyvirksomhet og som stiller seg selv til disposisjon for Kjærlighetens evangelium.

Det er inspirerende å møte mennesker som kan si som Antoni Gaspari (direktør for Master in Environmental Studies of Università Europea di Roma og aktiv medlem av Italiensk Pro Vita):

– Du vet, vi er ikke mot noe, vi er for noe. Vi er for Livet. Det er ikke kamp, men kjærlighet som er vår drivkraft, og det viser seg i hva vi gjør. I tillit til

Gud og med Vår Mor Marias hjelp kan vi utrette større ting enn vi har fantasi til å tenke oss. Alt begynner i bønn og tillit.

Det er med dette som ballast at jeg vender tilbake til Norge, til Menneskeverd som driver det viktige arbeidet med å spre saklig informasjon om abortlovens konsekvenser, til Kirken med sine bønnens og handlingens mennesker – og med de store spørsmål: Er vi rede til å være modige kjærlighetens disipler på dette tabubelagte området? Er jeg et menneske som min datter, elev, venninne eller bekjente vil betro seg til i håp om å finne hjelp til å bære fram et liv? Er jeg villig til å gi av min tid, gi avkall på goder for å følge pavens oppfordring om uredd å følge Livets vei, slik at "livets smil vil triumfere på alle barnas og deres mødres lepper?"

Anne Samuelsen

Les mer om og meld deg inn i Menneskeverd på www.menneskeverd.org

Pilegrimsvandringen

– reisen som tegn

I DEN KATOLSKE KIRKE er vi opp-tatt av tegn – naturen er tegn, Det gamle testamentes hendelser er tegn, sakramentene er tegn. Tegnene er Guds og Kirkens pedagogikk. Det som i utgangspunktet er ufattbart for oss – Guds vesen og Himlenes rike, blir ikledd tegn som vi kjenner fra vårt liv og som vi forbinder med noe. Soloppgangen og solnedgangen, livet i Edens have og Noas ark, måltid, brød og vin, olje, vann og vask – alt peker videre mot åndelige realiteter. Ved å "se" en tings tegnkarakter, ser vi lenger eller kanskje bedre, dypere enn sansene kan føre oss.

Mennesker i vår tid reiser mye. Vi reiser for å komme til et varmere klima, besøke venner og slektninger eller utforske nye og ukjente steder. Et av mange nordmenns viktigste reisemål er "hjem" til slektsgården på landet eller dens moderne erstatning, familiehytta – vårt annet hjem.

Augustin advarer oss mot å forbli i tegnet slik at vi ikke går videre og ser den realiteten som betegnes. Reisen må vi vel således innrømme at har mistet sin tegnkarakter i vår bevissthet. Fra å ha vært et av de mest brukte tegn i kristen trosformidling, da helst under navnet *vandring*, er reisen blitt noe rent dennesidig. Vi har forblitt i tegnet. Reisen har så funnet sin plass i oppfyllelsen av noen av de sentrale målene for det moderne, areligiøse liv: Stadig heftigere fritidsopplevelser for en billigst mulig penge. De grelle sidene ved dette trer så frem under navnet CO2-utslipp og klimakrise.

Når et tegn blir det endelige målet for oss, blir resultatet gjerne grådighet og rovdrift. Vi søker det uendelige i det endelige. Å gjenoppdage tegnkarakteren kan hjelpe oss å finne balansen igjen, og enda viktigere, å gjenkjenne Gud og hans rike.

For at vi skal gjenfinne reisens tegnkarakter, dens åndelige dimensjon om man vil, må vi benytte oss av den reisen som nettopp tydeliggjør dette for oss – pilegrimsvandringen. Den starter med et ønske om å nå et mål, fortsetter med en reise man er nødt til å bruke tid på, og ender så til sist i gleden over å nå målet. Her duger ikke hurtigløsninger, ingen rastløs "øyhopping".

I Norge har Forsynet velsignet oss slik at den eneste pilegrimsvandring av en viss dimensjon finner sted midt på sommeren, med St.Olavs – nå dessverre ulokaliserbare – grav i Nidaros som mål. Vandringen over fjellet, med den lavmælte fauna fjellet byr

på, inviterer til en opplevelsesglede som allikevel ikke tar fokuset fra våre forberedelser på å nå målet. Den opplevelse en slik pilegrimsvandring gir, vil også smitte over på andre reiser. Enhver reise er potensielt en pilegrimsvandring, for om vi ikke har et konkret, religiøst mål for vår reise i form av en helgengrav eller en hellig kilde, så har alle reiser et potensial til å bli sett på som tegn på den kristne reise eller vandring, der målet er Himlenes rike. En bevissthet om dette vil måtte sette sitt preg både på reisens gjennomførelse og forholdet til dens mål.

*Torvild Oftestad
Det kateketiske senter*

NUKs Landsmøte 2008

26.-28. september på Mariaholm

Landsmøtet er NUKs høyeste organ og avholdes en gang i året. Der møter delegater fra NUKs lokallag opp for blant annet å avgjøre hva NUK skal gjøre det kommende året, og velge NUK-leder og Arbeidsutvalg (styre).

I år arrangeres Landsmøtet den 26. til 28. september på NUKs leirsted Mariaholm i Spydeberg, Østfold. Alle lokallag i NUK oppfordres til å sende delegater til Landsmøtet. Hvert lokallag kan sende to delegater med stemmerett, bortsett fra de lokallagene som har 100 eller flere betalende medlemmer, de kan sende tre delegater med stemmerett.

I tillegg til lokallagsdelegatene har også NUKs tilsluttede grupper og de stemmeberettigede i NUKs Landsstyre stemmerett. Biskopene i Norge, de tale- og forslagsberettigede fra Landsstyret, barne- og ungdomskontakter og delegater fra pastoralrådene har tale- og forslagsrett. Lokallagene vil få tilsendt innkalling.

Påmeldingsfrist til Landsmøtet er 29. august. Påmelding skjer på NUKs nettside www.nuk.no.

Tid for reise!

Sommerferien er nært forestående, og du skal kanskje reise bort sammen med familien din. Det finnes mange forskjellige slags reiser man kan ta. Noen drar til en hytte i fjellet, andre reiser på strandferie, mens atter andre reiser på oppdagelsestur for å utforske andre land i verden.

Noen katolikker bruker ferien sin til å dra på en pilegrimsreise. En pilegrimsreise kan gå nesten hvor som helst, men som regel vandrer pilegrimene langs en gammel pilegrimsvei mot et bestemt mål, f. eks en kirke eller et annet hellig sted. Gamle pilegrimsveier som er veldig kjente er f. eks veien til Santiago de Compostela i Spania og den gamle Trondheimsveien til St. Olavs grav i Nidarosdomen i Norge. Under pilegrimsvandringen ber man mye, både rosenkrans og andre bønner. Og mange av de som vandrer tenker nok mye over viktige ting i livet sitt og på Gud.

En pilegrimsvandring trenger egentlig ikke være lang. Hvis du har lyst kan du gå en vandring langs en sti sammen med noen. Da kan dere f. eks be rosenkransen mens dere går. Du kan lage deg en vandrerstav, slik som pilegrimene i middelalderen hadde. Når de nådde frem til målet, brant de staven sin på et bål. Det var som et symbol på det gamle livet som de la bak seg, for å begynne et nytt og bedre liv.

Du trenger bare en spikkekniv og en passe lang og tykk stokk som du finner i skogen. Hvis du ikke har brukt spikkekniv før, bør du spørre en voksen om hjelp.

Apostlene sendes ut

Da Jesus vandret rundt i Det hellige land og talte til folket og helbredet syke, kalte han også tolv disipler til å følge med ham overalt. Senere, da Jesus var sammen med disiplene etter at han var stått opp fra de døde, gav han dem å reise ut i hele verden på egenhånd og døpe nye mennesker i fremmede land. Dette kalles for misjonsbefalingen. Rett etterpå dro Jesus tilbake til sin Far i himmelen, og disiplene ble igjen. Men noen dager senere kom pinsen. Da fikk apostlene sendt en kraft fra oven. Det var Den Hellige Ånd som Jesus sendte dem, for at de aldri skulle være alene og for å kunne tale om hvem Jesus er for nye mennesker, når de kom til andre land. På fargeleggingstegningen ser du apostlene som får Den hellige Ånd i pinsen.

Sommerkonkurranse

Kryss av på de riktige svarene og send dem til Det kateketiske senter innen 1. august. **Vi trekker en vinner som får en premie.** Adresse: Akersveien 16 A, 0177 OSLO. E-post: Camilla.Cselenyi@katolsk.no.

Hvilken by var Jesus fra?

- Nasaret
 Jeriko
 Damaskus

I hvilken elv ble Jesus døpt av Johannes?

- Sjoa
 Jordan
 Nilen

Hvilket tegn gjorde Jesus i bryllupet i Kana?

- Han forvandlet vann til vin.
 Han sang firstemt.
 Han holdt en tale om profeten Jesaja.

Hva kalte Jesus fiskerne Simon Peter og Andreas til å bli?

- Snekkere
 Skriftlærde
 Menneskefiskere

Hva sa Jesus da han fikk se barna til dem som var kommet for å høre på ham?

- Barna må være stille når jeg snakker!
 Hvorfor er de her?
 La barna komme til meg, for Guds rike er deres!

Hva sa Jesus om liljene på marken?

- At de snart kom til å visne.
 At de er vakrere enn kong Salomo i sine dyreste klær.
 At det ikke er lov å plukke dem.

Hva var apostelen Paulus før han ble kristen?

- Kristenforfølger
 Slave
 En prest for den greske guden Zeus

Fra den liturgiske kalender:

27. august: **Den hellige Monika (~332 - 387)**

Ary Scheffer (1846): Den hellige Monika og den hellige Augustin.

Den hellige Monika ble født ca år 332 av fromme og gudfryktige foreldre, og vokste opp i Tagaste på den nordafrikanske kysten. Som ung fikk hun smaken for vin, og ble faktisk avhengig. Men hun kom seg ut av sitt alkoholproblem. Da hun var 18 år, giftet foreldrene henne bort til Patricius, en mann i beskjedne kår. Han var hedning, bråsinnt og sanselig, og Monika måtte tåle både utroskap og mishandling. Men det smertet henne enda mer at mannen bare hadde hån til overs for hennes bønner om å omvende seg til kristendommen. At svigermoren bodde sammen med dem, gjorde ikke Monikas situasjon lettere, men ved sin tålmodighet, kjærlighet og takt vant hun til slutt hjertene til dem begge. Paret fikk tre barn, sønnene Aurelius Augustin og Navigius og datteren Perpetua, og Monika forsøkte å gi dem en kristen oppdragelse.

Augustin, den eldste, var svært intelligent, men viste tidlig at han hadde arvet mange av farens dårlige egenskaper. Og da Monika var overdrevent ærgjerrig med hensyn til hans verdslige karriere, vendte han seg fra henne og betraktet henne og hennes religion med forakt. Hans verdslige liv og hans forbindelse med en kvinne i Kartago

vi ikke kjenner navnet på, voldte Monika den dypeste sorg. Med henne fikk Augustin i 372 sønnen Adeodatus, som han hele livet elsket høyt. Det var på den tid at en biskop som Monika søkte råd hos, ga henne den berømte trøst: "Det er umulig at en sønn som har voldt så mange tårer, skulle gå fortapt". I 371, da Augustin var atten år, ble Monika enke, men hun fant trøst i at mannen hadde omvendt seg til kristendommen og latt seg døpe året før. Hun kranglet stadig med sønnen, men da det ikke hjalp, forsøkte hun med faste og bønn.

Men en dag i 383 da Monika var i kirken, dro Augustin i all hemmelighet til Roma med et skip. Men hun reiste etter, først til Roma og senere Milano, hvor hun ble en lydig disippel av den hellige Ambrosius. Tre år senere ble hennes fromme utholdenhet belønnet, idet hun fikk oppleve den glede at Augustin lot seg omvende til den kristne tro og ble døpt i 387. Hun trakk seg tilbake sammen med ham og hans venner til Cassiciacum som en lykkelig kvinne. Etter dåpen bestemte de seg for å vende tilbake til Afrika. Augustin forteller at han og hans mor møttes i Ostias havn ved Tiberen i den mest levende samtale om de saliges evige liv. Fem dager senere ble hun syk og døde der, i oktober 387.

Monika hadde til tider vært en tretende mor, og Augustin hadde ikke alltid vært en hensynsfull sønn, men han var kommet til å verdsette henne som sin sanne mor i ånden så vel som i kjødet; hans egen erfaring lærte ham å tale om foreldreskap som en slags bispeembete. Det er fra Augustins skrifter Monika er kjent, særlig hans Bekjennelser.

Monika ble gravlagt i Ostia. I 1946 ble et fragment av hennes opprinnelige epitaf oppdaget der. I 1162 ble noen av hennes relikvier overført til augustinerklosteret Arrouaise ved Arras i Nord-Frankrike, hvor munkene feiret hennes fest den 4. mai, dagen før

Augustins konversjon, som augustinerne feirer 5. mai. En tid ble hennes fest feiret 9. april, men den ble forandret til 4. mai da noen andre relikvier i 1430 ble overført til Roma, hvor de hviler i kirken Sant'Agostino like ved Pantheon. Den er en av de få tidlige renessansekirkene i Roma, og fasaden er bygd av steiner fra Colosseum. Gravmålet og statuen er av Isaia da Pisa.

Monika ble ikke oppført i den romerske helgenkalender før i år 1586. I 1969 ble hennes festdag flyttet fra 4. mai til 27. august, dagen før festen for hennes sønn Augustin. Hun fremstilles iført enkeslør med bok, krusifiks eller rosenkrans. På grunn av forholdet til Augustin blir hun også noen ganger fremstilt i augustinerdrakt.

Skytshelgen for mødre og hustruer.

(Fra en artikkel på www.katolsk.no av PEO)

St. Olav bokhandel har **søndagsåpent:**

- 6. april
- 4. mai
- 1. juni
- 6. juli
- 3. august
- 7. september
- 5. oktober

Velkommen!

12⁰⁰ - 15⁰⁰

Heddega 10-17, 17-18, 18-19
Løkkeg. 10-12